

MISLI

(Thoughts)

MESEČNIK ZA VERSKO
IN KULTURNO ŽIVLJENJE
SLOVENCEV
V AVSTRALIJ

— * —
USTANOVLJEN LETA 1952

— * —
Izdajajo slovenski frančiškani

— * —
Urejuje in upravlja
Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.
19 A'Beckett Street, KEW,
Victoria, 3101. Tel.: 86 7787

— * —
Naslov: MISLI
P.O. Box 197, Kew, Vic., 3101

— * —
Letna naročnina \$4.00
(izven Avstralije \$5.00)
se plačuje vnaprej

— * —
Rokopisov ne vračamo
Dopisov brez podpisa
uredništvo ne sprejema

— * —
Tiska: Polyprint Pty. Ltd.,
7a Railway Place, Richmond,
Victoria, 3121

KOGAR ZANIMAJO DOKUMENTARNE KNJIGE
za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda
(1941—1945), lahko pri MISLIH naroči sledeče knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (iz-
java prič o teharskih dogodkih 1945) — Cena 50 cen-
tov.

PRAVI OBRAZ OSVOBODILNE FRONTI (II. in
III. del) — Zbral Miha Marijan Vir, Argentina — Ce-
na vsake knjige \$1.50

ODPRTI GROBOVI (II., III. in IV. knjiga doku-
mentov) — Zbral Franc Ižanec, Argentina — Cena
vsake knjige \$2.—

BELA KNJIGA (izdana v ZDA) prikazuje razvoj
1941—1945 ter vsebuje 10.000 imen v tem obdobju
pobitih Slovencev ter vrtnjencev iz Vetrinja. Cena \$5.—

Danes je vse to že zgodovina in jo je vredno iz vseh
virov trezno prebirati in presojati, četudi domovina
te prilike ne daje niti študentom. Za nekoga, ki je
študiral doma in ga snov zanima, knjige nudijo lepo
priliko spoznati dobo tudi z druge strani.

VSEBINA

- Duh je, ki nas veže . . . — Karel Mauser — stran 145
Kri ni voda — p. Bazilij — stran 147
Mrtva ognjišča (pesem) — Živan Žar — stran 149
Otroci prosijo — M. Zupan — stran 150
Baletne copatke (črtica) — Hedviga Stankovič — stran 151
Od ateista do duhovnika — odgovarja Janez Pogačnik — stran 153
Pričevanje — M. Francoise — stran 155
Misijonar nam je pisal . . . — p. Evgen Ketiš — stran 156
Izpod Triglava — stran 157
P. Bazilij spet tipka . . . — stran 158
V času obiskanja . . . (Mesto obiskanja) — stran 160
Naša zemlja (Geološka katastrofa — slovenska krasota VIII.)
— Stanko Ozimič, B.Sc. (Geology) — stran 162
Bumerang — stran 164
Pamet se je odprla (povest-nadaljevanje) — P. Bernard — stran 165
Kdor pozna razmere doma — stran 165
Naše nabirke — stran 166
Izpod sydneyjskih stolpov — p. Valerijan — stran 168
Z vseh vetrov — stran 170
MINORES bodo med nami! — stran 171
Kotiček naših malih — stran 172
Križem avstralske Slovenije — stran 173

NAROČI IN BERI!

PAPEŽ JANEZ DOBRI (življenjepisa) — cena 75 c.
JEZUSOVO ŽIVLJENJE (François Mauriac) — ce-
na \$1.—

MATI MLADIH CERKVA (Franc Svoljšak) — cena
50 centov.

PLAMTEČI OGENJ (življenjepisa W. Hünermanna
o Piju X.) — cena 75 centov.

KNJIGA O INDIJANCIH — Njih življenje in na-
vade zanimivo opisuje škof Friderik Baraga. Cena en
dolar.

ZADNJI DNEVI JERUZALEMA (Svetovnoznani ro-
man J. Spillmanna) — Cena \$1.50

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod pe-
resa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med
in po vojni) — Cena vseh treh delov je s poštnino
vred \$7.—

PASTIRJEV GLAS V TUJINI (I. del) — Zbirka
pisem, govorov, pridig, duhovnih misli in člankov po-
kojnega škofa dr. G. Rožmana zdomcem. — Cena \$2.50

Priporočamo tudi angleško knjigo (žepna izdaja)
SHEPHERD OF THE WILDERNESS. Življenjepisno
povest o Frideriku Baragu je napisal Amerikanec
Bernard J. Lambert. Bila bi lep dar vsakemu avstral-
skemu prijatelju. Cena en dolar.



DUH JE, KI NAS VEŽE...

PO RAZLIČNIH POTIH hodimo. Na različne načine trpimo in se veselimo. Ni samo kri, ki nas veže. Bolj kot kri veže duh, ki je na večnost pripet, ki ga ni mogoče vkleniti v nobene verige, ki mu niso nobene višine previsoko in nobene globine pregloboke. Zavoljo njega smo lahko prav tako svobodni vrh visoke gore kakor na dnu najbolj temne ječe. V tem duhu se lahko srečavamo vsak dan. In to je velika milost. Zakaj vedno je le duh tisti, ki veže, kar daljave ločevajo. V svoje duše in v svoja srca lahko spravimo vse, kar nam je ljubo. Ne samo svojega doma in svoje domovine, marveč ves svet in vsa pota in vse, kar človeka dviga in plemeniti: hrepenenje po pravici, hrepenenje po svobodi, po ljubezni in po miru. V tem je lahko bogat vsak, naj živi kjerkoli...

Kratek odstavek, pa tako bogate vsebine. Ob priliki ga je povedal KAREL MAUSER, brez dvoma največji med slovenskimi pisatelji v zdomstvu. Moža ne pozna samo Cleveland — ameriška Ljubljana — vsi Slovenci po svetu smo mu blizu in on nam. Njegove številne knjige so izseljenstvu v ponos: z žufljavimi rokami, s katerimi je služil kruh svoji številni družini, je v poznih večerih in nočeh ustvarjal in pisal. In še bo prišlo marsikaj izpod njegovega peresa. A nič manj kot knjige so vredne njegove besede, naj bodo izgovorjene na kakem zborovanju kot zgornje, ali pa zapisane mimogrede: v kratkem vabilu na kulturno prireditev, morda v poročilu o koncertu ali odrski predstavi. Prav po domače mu pridejo iz srca, neprisiljeno, neponarejeno, v prepričanju, ki vžge. V gorenjski klenosti izrazov je vsa pisateljeva duša, ki pove naravnost prav tisto, kar hoče povedati: brez ovinkov in olepšavanj, v vsej kremenitosti značaja, ki ve, kaj hoče sam in ve, kaj je nam potrebno. Malo je takih med nami.

Zapomnite si eno: če si mnogi žele, da bi nas ne bilo, je znamenje, da smo vest. Že zavoljo tega je prav, da živimo. Tu smo, isto mislimo, isto želimo — hranimo dediščino tudi za tiste, ki bi jo radi zavrgli. To je velika naloga, ki je ne moremo in ne smemo opustiti.

Rad bi vam na srce položil: ne glejte, kako mislijo nekateri, ne kako se nekateri mučijo, da bi preteklost pozabili. Zgodovine ni mogoče zbrisati. Tisti, ki nas imajo za zastarele, gredo le meže mimo nje, v srcu pa natančno vedo, da imamo prav. To je njih muka in zavoljo tega marsikdaj tudi trde besede.

Človek mora biti vedno toliko načelen, da je pripravljen hoditi tudi sam po poti, za katero ve, da je prava. Le taki ljudje so zmožni zdrževati duha in upanje.

Da bi jih le res več med nami isto mislilo in isto želelo kot naš Karel, ki od svojih jasnih načel ni odstopil niti za las. Včasih se mi zde njegove besede posebljena vest narodu, ki v svobodi tujine in pri polnih loncih ter kozarcih pozablja na kulturo in načela, na žive brate doma in na mrtve krivično umazanega imena in brez spomenikov. V živo zadevajo Mauserjeve besede, kadar padajo na otopelo vest tistih, ki jim je kljub vsemu preteklemu danes vse dobro, vse ravno, vsak korak pravšen, vsak hinavski stisk roke dobrodošel, sleherni spomin preteklosti odveč — za ceno Judeževih srebrnikov. Res "vredna" cena za resnico, za vse tisto, kar nam je bilo s silo odvzeto, cena za jok tisočev slovenskih mater in smrtni krik tisočev žrtev...

Zato tu še nekaj Mauserjevih odstavkov. Ob junjskem spominu tistih, katerih grobov ne poznamo in jim spomenika ne moremo krasiti, naj nam prav po Mauserjevo pretresejo vest. Če nekaterim že ni tako oto-

pela, da je tudi te "zastarele" besede ne bodo mogle več zdramiti.

Malo pomeni, če znamo ob Spominskih dnevih znova prešteti vse mrtve in obujati spomine na leta revolucije. Če delamo le to, bomo Spominske dneve le šablonsko ponavljali iz leta v leto. — Spominski dnevi imajo globoko vrednost v razmišljanju. Zakaj krivica tolikokrat zmaga, kdaj in kje prestano trpljenje zavete in rodi svoj sad, kaj se pravi ravno hoditi, kaj se pravi ne se kriviti pred javnim mnenjem, kaj se pravi stati za resnico, četudi sam, tudi takrat, ko se krive celo tisti, ki bi morali biti svetilniki? Je resnica več vredna kakor življenje, več vredna kakor družinske vezi? V čem smo stali mi in v čem smo omagali? V čem še stojimo in v čem smo že opešali? Kaj nam še pomenja značajnost, zvestoba idealom? Kaj nam še pomenja to, za kar so bili tisoči pripravljeni umreti?

To, dragi prijatelj, pogloblja vrednost Spominskih dnevor. Zavoljo tega so lepi in zavoljo tega so potrebni. Zrcala so. Če se hočemo pogledati vanje, se bomo videli kakšni res smo — brez mask in olepšavanj . . .

Se bojiš pogledati v zrcalo — brez mask in olepšavanj? Videti kruto resnico in lastno zmaličeno stvarnost? "Kaj je resnica!" je dejal Pilat že tistikrat in si umil roke. Pa miru najbrž ni našel, ker ga je resnica bolela. Tista resnica, ki jo mnogi tudi danes taje, pa se je uničiti ne da, ker je neuničljiva in večna. Le oči in srce lahko zapreš zanj — za skledo leče.

Življenje vedno nekaj neizprosno terja — in to je zvestoba resnici. Če se tej zahtevi ogibamo, postavljamo resnico no isto bazo, kot jo postavljajo naši sovražniki.

Trdijo namreč, da je vrednost resnice relativna, da resnica iz preteklosti ni več resnica v sedanjosti in vse žrtve za to resnico so bile aktualne samo takrat, danes pa niso več.

Mi ne smemo in nočemo resnice tako maličiti.

Klasično je povedal o resnici pokojni pisatelj Narte Velikonja, tik preden so ga — hromega siromaka — leta 1945 ustrelili. Takole je povedal:

"Vem, da je bila resnica na naši strani. Morda smo se kdaj zmotili in naredili napake. Če smo jih, se resnice niso dotaknile. Bile so taktične napake in taktične pomote, toda resnica je bila z nami . . ."

To je najboljša apologija naše preteklosti, kar jih je kdo izrekel. To je bila apologija človeka, ki je vedel, da ga bodo obsodili na smrt in je že govoril s svojim Bogom.

Mnogo let je že preteklo od takrat. Kaj smo v teh letih vrnili mrtvim, s katerimi smo nekoč stali z ramo ob rami? Ali njihov ponos in načelnost še nosimo namesto njih, ali pa smo samo še čolni, ki so zadovoljni, da so prek hudega viharja prijadrali v miren in prijeten pristan?

"Treba je živeti", mi je rekel nekdo, ki bi se rad ognil preteklosti.

Da, treba je živeti. Toda zame je življenje ponos in načelnost in zveza z mrtvimi. Nekoč jih bom spet srečal — veselim se tega srečanja — toda želim jih srečati kot raven človek. Nočem jih srečati z zverženo idejo. Naj mirno počivajo v prsti domače zemlje, toda naj žive v nas — kakor da niso umrli!

Hvala ti, Karel Mauser, tudi za te besede!



Dolge vrste križev:
na grobovih, ki jih ni . . .
V spominih toplih lučka jim gori.

Kri ni voda

P. BAZILIJ

AVSTRALSKI PRISELJENCI dostikrat tožimo, da naša nova domovina nima nikake tradicije. Prav za prav je tudi imeti ne more, razen aborigenske — ostala je prinešena z emigranti, ki so jo v teku ubogih nedokončanih dveh stoletij po rojstvu Avstralije naseljevali. In še ta tipična britanska tradicija se danes meša z novimi, ki so jih po zadnji vojni prinesli priseljenici desetih drugih narodnosti. Kako se bo vse zmešalo in kaj bo nastalo iz tega, bo pokazala bodočnost tega našega najmlajšega kontinenta.

Ima pa tradicija brez dvoma svojo privlačnost. Tudi Slovenci o tradiciji radi govorimo, četudi jo v tujini marsikdo žal ne zna nadaljevati niti v prvi generaciji. Samo pomislimo na tipično slovensko kmečko hišo, ki ima za sabo že nekaj stoletij! Stala je že takrat, ko Evropa še niti ni vedela za avstralsko celino. Malo je takih slovenskih domov, pa vendar jih je še najti; manj med njimi je takih, da bi v njih še vedno živel isti sod — pa so verjetno še. Stari oče pripoveduje svojim vnukom o svojem očetu in o starem očetu . . . Koliko zgodb je nanizanih v zanimivem pripovedovanju! Nikjer še niso bile zapisane. Šle so iz roda v rod, kakor dom sam. Skrinja spominov, skrinja zgodovine slovenske hiše in istega rodu, ki je žilavo obstal pod svojim krovom, na svoji zemlji, šel skozi tlačanstvo in kmečke punte, se ustavljal ponemčevanju preteklosti, se vrnil morda po prisilni izselitvi zadnje vojne ali pa šel doma skozi strahote revolucije. Malo je takih domov in takih rodov danes — kar jih je, Bog jim daj srečo!

Žal se je iz večine slovenskih domov danes mladina porazgubila po svetu: doma po mestih, nekaj po zdomstvu, celo preko morij. Vezi se rahljajo; le stara dva še držita, mladi pa sanjajo, kako bi prodali zemljo ali pa na njej vsaj podrli staro hišo in pozidali novo . . . Moderno življenje in njegov tempo, tovarna, delo v tujini . . . vse to prinaša tradiciji domače hiše smrt, ki je neizogibna.

Pa morda se družina vsaj enkrat na leto zbere pod domači krov, da se člani spet vidijo in porazgovore, da srečajo domačega človeka, ki se je po dolgih letih vrnil na obisk iz dežele preko morja. Vsaj nekaj je le še ostalo od stare tradicije, nekaj povezanosti na dom in rod, nekaj globoko v dnu srca, kar se opisati ne da. Lepo je priti takole skupaj, bo priznal vsakdo, ki je to enkrat doživel.

Nove dežele, kot je naša Avstralija, na splošno kaj podobnega ne morejo imeti. Malo je domov, ki bi šla iz roda v rod. Stari rod hiše kupuje in prodaja in mlademu rodu prav za prav niti ne da prilike, da bi se na dom navezal. In končno se novi rod stvarja ter meša z množico priseljencev, ki so dospeli v novo deželo iz



Takole so kaznjenci prihajali v Avstralijo

sto različnih vzrokov, v veliki večini za večji kos kruha. Tudi med emigranti je sto prilik, da pretrgajo zvezo s svojo domovino in domačimi tam za morjem. Marsikak član tukaj rojenega novega rodu ne bo niti vedel, odkod iz Evrope je došel oče . . .

*

So pa pri vsem tem modernem, netradicionalnem življenju novih svetov od časa do časa le vidni pojavi, ki dokazujejo, da kri ni voda. Srečal sem že v Ameriki fanta tretje generacije, ki se je nenadoma začel zanimati za svoj slovenski rod. Ni mu bilo lahko, saj že njegov oče skoraj ni vedel, da ima slovensko kri. Fant je hotel najti vse: odkod izvira njegov rod, kdaj je prvi član prišel v Ameriko, kje je živel, kaj je delal . . . S ponosom mi je po dolgem času iskanja sporočil, da je bil celo v Sloveniji in je našel vas ter hišo, iz katere je izšel njegov rod.

In bil sem že v Ameriki nakajkrat presenečen, ko sem bral oglas v dnevniku. Takole nekako bi se tak oglas glasil: Podpisani Patrick Murphy sem kot majhen fantiček prišel s starši iz Irske. Živelimi smo tam in tam in imeli mnogo sorodnikov. Vem, da so mnogi tudi po Ameriki, pa ne vem naslovov. Vabim vse, ki se jim zdi, da so kakor koli povezani z mojim rodом, na ta in ta dan na domači piknik, da se spoznajo in najdemo po dolgem času. Saj smo iste krvi . . .

Tako nekako. Spominjam se tudi časopisnega članka, ki je prinesel sliko takega srečanja. Koliko ljudi je zbral skromen oglas v Chicago Tribune! Našli so se in marsikdo je spoznal v neznani osebi bratranca ali sestrično, njih otroke, ali kako daljne sorodstvo . . .

Tudi v Avstraliji sem že zasledil podoben oglas v časopisu. Ime sem sicer pozabil; šlo je za škotsko družino, ki se je preselila na našo celino pred skoraj sto leti. Vsi istega imena, ki naj bi izvirali iz istega okraja nekje na Škotskem, so bili povabljeni na neko farmo blizu Dandenonga. Ideja se je porodila iz želje nekoga, da bi v Avstraliji našel kaj svojih, da bi se sestal z ljudmi istega roda in iste krvi.

Da, kri ni voda! In priseljenec je svet zase, tudi v naslednjih generacijah. Vezi s staro domovino za morjem se hitro strgajo, pa znajo tudi oživeti na kaj čuden

način. Marsikdo hitro požene korenine v novo zemljo, pa pride lahko trenutek, ko se počuti kaj žalostno izkoreninjen in osamel. Celo tukaj rojen je lahko zopet naenkrat tujec, ki začuti, da bi bil rojen nekje drugje, če bi starši ostali v svoji rojstni domovini . . .

*

Lani sem se vozil z avstralskim sobratom po opravkih v Colac. Beseda je dala besedo, o vsem mogočem sva se menila. P. Mel Cotter mi je mimogrede povedal, da je bil pred par meseci blizu Canberre "na srečanju sorodnikov". Postal sem pozoren in mu začel stavljati ducat vprašanj. Tole mi je povedal o srečanju samem in vpletel zgodbo v ozadju, brez katere tudi tega srečanja ne bi bilo. Vsaj tukaj v Avstraliji ne. Vse skupaj se mi je zdelo dovolj zanimivo, da sem vzel iz žepa papir in glavne stvari zabeležil.

Srečanje so imeli dne 8. novembra 1972 vsi bližnji in daljni sorodniki v Avstraliji, ki izhajajo iz irskega rodu COTTER. Eden sorodnikov se je spomnil stoletdesetletnice prihoda prvega Cotterja v Avstralijo in z malo organizacije, nekaj pismi in telefonskimi pogovori, se je zbralo kar precej družin v Michelago pri Canberri, N.S.W. Po patrovnem pripovedovanju je bilo vsega skupaj s številnimi otroki okrog 400 ljudi. Sami sorodniki, ki se nekateri med seboj niso niti poznali, saj se še nikoli niso videli. Večina potomci prvega avstralskega Cotterja, nekaj pa sorodnikov, ki so iz rodu Cotter emigrirali v Avstralijo v teku zadnjega stoletja. Prišli so iz Sydneja in okolice, eni iz Adelaide, drugi celo iz Perth in Darwina. Izbrali so nedeljo, ki je bila najbližja pravemu datumu obletnice. — — —

GARRETT COTTER mu je bilo ime. Osemnajstletni irski fant je bil in član številne kmečke družine nekje v Corku na Irskem. Med angleškim zatiranjem in zapostavljanjem Ircev se je pridružil skupini upornikov. Ujet je bil, ko je streljal blizu vasi na angleško patruljo. Z ostalimi ujetniki je bil obsojen na smrt, končno pa je bila vsaj zanj kot mladoletniku njegova smrtna obsodba spremenjena v dosmrtno izgnanstvo na našo celino.

Takrat je Avstralija veljala še zgolj za kazensko kolonijo mogočnega britanskega imperija. Posebna ladja s stotinami kaznjencev je bila šest tednov na morju, in šla je skozi hude viharje, predno je vrgla sidro ob peti celini. Garrett je 11. novembra 1822 stopil kot kaznjenec na avstralska tla. Kapetan ladje je bil Škot MacDanaher, in do kaznjencev prilično dober. Mladega

fanta je po prihodu priporočil in v novi zemlji mu je bilo vseeno malo lažje kot ostalim jetnikom. Delal je po raznih kaznjenskih naselbinah, kjer so bili včasih pazniki pravi mučitelji. Ob neki priliki so mu podtaknili, da je ukradel konja, pa se je končno le izkazala pravica in vse je bilo dobro. Po desetih letih (1832) je bil fant pomiloščen: zaradi lepega obnašanja je dobil takozvani "Ticket of pardon", ki pa je seveda še vedno vseboval pogoj, da se ne sme vrniti na Irsko.

A vrniti se v irske razmere mu verjetno niti ne bi dišalo, saj se tam medtem razmere niso spremenile. Avstralija pa je bila velika, razvijajoča se dežela bodočnosti tudi za bivšega kaznjence. Začel je prekupčevati z živino, obenem pa si je ogledoval, kje bi najlepše uspel. Bili so menda posebni predpisi za bивše kaznjence glede zemljiškega lastništva. Pa je tudi te premostil z zvezami in leta 1836 dobil ogromen kos državne zemlje (Crown Land), ki je v gotovem času postala njegova last. Zemlje v Avstraliji res ni bilo malo in so bili z njo kaj darežljivi. Bila je deviška, še nedotaknjena zemlja, pravi avstralski buš, ki se ga je Garrett lotil z irsko zagrizenostjo. Polja in pašniki so se večali, zrastla je skromna bajta irskega stila, kjer je samotaril in delal načrte. Tudi aborigini so še živeli na njegovem ozemlju, s katerimi pa je živel v najlepšem soglasju. Imeli so ga radi, ker je bil tudi on z njimi dober. V svojih spominih na stara leta je pravil, kako so državni uslužbenci prišli zastrupiti studenec, ki so ga uporabljali aborigini. To je bil eden načinov, kako so Angleži zločinsko uničevali prvotne Avstralce. Garrett pa je aborigine hitro obvestil, da niso pili zastrupljene vode. Tudi na razne druge načine jim je skazoval prijateljstvo, v hvaležnosti so mu pomagali trebiti buš. (Nedavno sem svojih 150 milj severno od Canberre naletel na potok, ki se imenuje "Potok zastrupljenega studenca". Tudi to ime verjetno spominja na dobo, ko so na tako okruten način morili avstralske domačine).



Na levi znameniti
sydneyjski most —
na desni pa isti kraj
zaliva v času, ko je
Garrett Cotter
dospel v Avstralijo.



Leta 1842 je na obisku Sydneya srečal irsko dekle, ki so jo Angleži z mnogimi drugimi s prevaro zvabili v Avstralijo. Hitro sta bila zmenjena: poročila sta se in odpeljal jo je na svoj skromni dom sredi nepreglednih planjav, ki so se počasi spreminjale v donosno farmo.

Cotterja sta imela sedem otrok: štiri fantje in tri dekleta. Bajta je bila kmalu premajhna. Začeli so zidati novo, enonadstropno in iz kamna, ki še danes stoji. Krog nje se je začela razvijati vasica Michelago, ki ima danes tudi svojo cerkev in pošto. Cotterjevo obsežno posestvo pa so v teku desetletij cepili in prodajali, a so tamkajšnje farme tudi danes za avstralske razmere še vedno velike. Velik del Cotterjeva ozemlja tvori danes takoimenovani Australian Capital Territory in kdor se je že vozil po naši prestolici Canberri, se bo morda spomnil občestnih napisov: COTTER ROAD. Označujejo eno lepih cest, ki vodi iz mesta proti COTTER RESERVE, ki Canberrčanom ni neznan kraj. Po Garrettu se še danes imenuje eden tamkajšnjih potokov COTTER RIVER, kakor tudi več drugih krajevnih imen okolice spominja nanj.

Garrett je umrl v januarju 1886, star 82 let. Svoje otroke in njih otroke je po tradicionalnem irskem obi-

čaju blagoslovil pred smrtjo in jim želel božjega varstva.

V Michelago so se torej zbrali potomci Garretta Cotterja na praznovanje 150-letnice njegovega prisilnega prihoda v Avstralijo. P. Mel je imel za vse zbrane mašo v cerkvi, nato so skupaj obiskali pokopališče, kjer pod starinskim in izpranim spomenikom počivajo Garrettovi zemski ostanki. Sledila je prava domača veselica. Kot sem že omenil, se mnogi med seboj niso niti poznali. Spoznali so se zdaj, ob spominu na tistega, s katerim se je njihov rod na peti celini začel. Tudi zadnja generacija te verige rodov bo vedela, da je GARRETT COTTER prišel iz IRSKE in ZAKAJ je moral v daljno Avstralijo.

Kmalu po razgovoru s p. Melom na poti v Colac se mi je zgodilo, da sem vprašal slovenskega fanta, če ve, odkod so starši. Odgovoril mi je, da ne ve. Staršem je bilo nerodno, ko sem mu jaz povedal. In vprašal sem ga tudi, če ve, zakaj so morali v Avstralijo. Ko sem mu tudi to razložil, je bilo staršem menda še bolj nerodno — tudi oni so že pozabili . . . Meni pa je postalo čudno grenko ob mislih na srečanje spomina 150-letnice Irca Garretta Cotterja . . .

MRTVA OGNJIŠČA

Glej, mrtva po mnogih domovih so božja ognjišča
in srca so hladna in duše so slepe v temi!

Družine so v senci, brez žarkov nebeškega blišča.

Vodniki ne vejo v smer pravo voditi s križišča.

Državnikov zemsko modrost slepe blodna žarišča.

In ves svet je v zli

temoti, ker šli

v pepel samoljubja počivat plameni so vsi . . .

Bratje in sestre, s posodami božjih plamenov in olja:

prizgite spet božja ognjišča po temnih domeh!

Vrzite iz grenkih src strup: jok, obup svetobolja!

Vrnite vedrost in veselje nam v izbe, na polja,

da v svete uspehe trud dvigala božja bo volja!

Potem po teh dneh

zablod in pregreh

v očiščenih dušah bo toplo kot v božjih dlaneh . . .

ŽIVAN ŽAR

OTROCI PROSIJO

Članek smo našli v Družini in je vreden premisleka. Prošnja izseljenskih otrok bi bila morda še bolj obtožujoča, kot pa prošnja otrok v domovini.

Dve učiteljici sta mi pripovedovali o zanimivem dogodivljaju. Obe sta poučevali v vzporednicah četrtega razreda osemletke v manjšem središču, kamor so v šolo prihajali otroci s "podeželja". Sklicali sta roditeljski sestanek. Otroci so nesli vabila domov svojim staršem. Dopoldne pred sestankom s starši sta med svojimi šolarčki izvedli preprosto anketo. Spomnili sta jih, da bo popoldne sestanek z njihovimi starši, da se bodo o marsičem pogovarjali, onidve pa bi radi povedali staršem, kaj si od njih najbolj želijo njihovi otroci.

Dogovorili so se torej, da bo vsak izmed učencev napisal z velikimi tiskanimi črkami na listič eno samo svojo željo, ki bi jo želel skozi usta svoje učiteljice sporočiti svoji mami in svojemu očku. Nihče se ne bo podpisal, anonimnost bo torej zagotovljena. Ko sta po pouku pregledali in urejali otroške želje, sta presenečeni obstali pred rezultatom. Skoraj 82 odstotkov vseh želja sta lahko uvrstili pod zelo preprosto, a pretresljivo: **KO BI NAS NAŠI STARŠI HOTELI KDAJ MALO POSLUŠATI . . . KO BI IMELI KDAJ PA KDAJ VSAJ MALO ČASA TUDI ZA NAS . . .**

Postojmo pri teh naših dveh v bistvu identičnih, le z besedami drugače izraženih željah! Zamislimo se. Preprosto izrečena želja je polna obtožbe, da ni mogoče nikjer mimo nje, pa četudi na šoli, kamor hodi moj sin in tvoja hčerka, učiteljice niso delale podobne ankete!

Naši otroci nas prosijo, naj jim naklonimo malo svojega časa. Ali se zavedamo klica, ki prihaja s to prošnjo? Potrošniška mrzlica in bolezen sta nas tako ne samo okužili pač pa prepojili, da smo enostavno izgubili merila do kod smemo, kjer je meja, katere ne smemo prestopiti, če imamo družino in ji želimo dobro. Kolikokrat mi na srečanjih s starši oni tožijo skoraj podobno kot njihovi otroci: Saj smo tako obsedeni z delom in skrbmi, z dolžnostmi, da svojih otrok skorajda ne vidimo več . . .

Prof. dr. Trstenjak je pred kratkim zanimivo razgrnil svoj pogled na današnje slovensko družino in v njegovem gledanju se mi zdi najpomembnejša ugotovitev, da so odpadle večinoma vse vezi, ki so nekdanje povezovale našo tradicionalno družino, ostala je ena sama — LJUBEZEN. To je najprej ljubezen, ki v korenine bivanja povezuje in napolnjuje moža in ženo. V znamenju in posledičnosti te ljubezni pa tudi ljubezen, ki mora povezovati starše in otroke. Te ljubezni ne izkazujemo s čokolado, bonboni, lepimi oblekami in vsem podobnim, temveč najprej in najbolj s svojim časom, ki ga posvetimo svojim otrokom in ki ga preživimo z njim. Ko bi se starši zavedali pomembnosti



tega stika, bi se bili pripravljali odpovedati marsičemu, kar jim ponuja življenje, da bi ohranili ljubezen svojih otrok. Tako pa naši otroci tožijo, da so osamljeni. V svoji osamljenosti iščejo seveda stikov drugod. Kdo ve, kakšni so, kaj bodo prinesli našemu otroku, kako bodo v njem odmevali in ga zaznamovali?

Naši otroci nas prosijo, da bi se z njimi kdaj vsaj malo pogovarjali. Ta prošnja je še bolj obtožujoča! Imeti otroke je velika odgovornost. Slišal sem pred leti za neko mater, ki je podarila življenje enaindvajsetim otrokom (da, prav ste prebrali!). Rekel sem: to ženo pa moram spoznati. Ko sem sedel z njo za mizo v njihovi domači hiši, sem hotel vedeti, če je bilo težko roditi toliko otrok. Žena, ki je izžarevala neko notranjo lepoto in modrost, mi je preprosto odgovorila: "Ne, roditi jih ni bilo težko. Ko se je rodil šesti, ga je iz najhujšega spravila že prva hči. Potem so mi otroci pomagali vedno bolj in tako zaradi enaindvajsetih rojstev pravzaprav ne smem biti nič posebno ponosna. Ponosna pa sem, da sva z možem enaindvajset rojenih otrok postavila tako v življenje, da so danes vsak na svojem mestu poštene ljudje in da kljub temu, da jim nisva mogla dati kaj posebnega, še vedno radi pridejo domov". Kako preprosto in globoko je povedala največjo modrost, ki izvira iz starševske odgovornosti! Otrokom smo dolžni dajati sami sebe. In pogosto si otroci bolj kot vsega drugega želijo za vse njihove skrbi, njihova vprašanja in njihovo pripovedovanje odprtega očeta, pripravljeno mamo.

Prav tako kot vsakdo izmed nas, starši, tudi jaz vem, da je včasih treba biti obdarjen s posebnimi darovi, da

v tem pogledu zadostiš vse želje in predvsem vse potrebe otrok. Ne recite mi, da takih darov starši nimamo! Včasih je treba malo pobrskati v sebi, zavreči malo svojo komodnost, pa bodo darovi poslušanja in odgovarjanja sami prišli na dan. Ti pogovori utrujejo tisto ljubezen med otroci in starši, ki nikoli ne obneme in ne obnemi, če smo je vneto graditi v mladosti. V njih se utruje zaupanje otrok do staršev, ki še bo v vsaki stiski, vprašanju ali dilemi najprej obrnilo do matere in očeta in pri njiju iskalo pomoči. Ali se zavedamo v polni meri, kaj to pomeni? Koliko manj odtujenosti, koliko manj osamljenosti, koliko manj zaprtosti — na koncu vsega, koliko manj problemov z mladimi!

Globoko verjamem prof. dr. Trstenjaku, da je ljubezen tista vez v družini, ki je ne more nihče, noben sistem in nobena organizacija z ničimer nadomestiti. V njenem znamenju in po njej se pravzaprav družina dviga na višjo raven, tja, kjer ji je v človeški sreči in duhovnem zorenju odmeril mesto Bog. LJUBEZEN! Ta mora osrečevati vse, ki družini pripadajo, tudi otroke, ker so njen sestavni del. Ljubezen, ki jo imam v mislih, je celostna, je vseobjemajoča, predvsem pa tista osrečujoča toplota, katere ni mogoče nadomestiti z ničemer in do katere imajo naši otroci enako pravico, kakor jo imava midva z ženo.

M. ZUPAN

Baletne copatke

KO SO SE zadnje snežene krpe izgubile, se je prikazala odpočita zemlja v svoji sveži čokoladno rjavi barvi. Travniki so ozeleneli in vabili otroke po prve pomladanske cvetke. Tudi križ ob vaški poti je bil že okrašen — kljub temu, da je bil prazen. Vzdušje vojne je še tiščalo svet in ljudje so govorili: "Nemogoče več dalje — konec mora priti! . . ."

V družini gospe Irme se je po skromni večerji večer za večerom končala skupna molitev: "...Še za srečno svidenje z našimi na tem in onem svetu — Očenaš . . ."

Teta Ančka in gospa Irma sta ostali sami s štirimi otroki. Vojna vihra je divjala tudi nad njihovim domom. Vsak si je že želel konca, pa naj bo že kakor koli. Koliko slovenskih mater je ostalo samih s svojim drobižem! Koliko skrbnih očetov je vzela noč na eno ali drugo stran! Mnoge za vedno.

Teta Ančka je skrbela za vso družino, ki se je zatekla pod njeno streho. Rada je imela otroke, oni pa njo. Tomažek je v živahnosti prekosil mlajšega brata in obeh sestrice. Vedno je bil z nasmehom na ustih. Rad je pel in žvižgal, naravnost oboževal glasbo in balet, igral šah ter prepričeval teto Ančko in mamo, da bo enkrat šahovski mojster in baletni plesalec. Otroška fantazija, ki ji tudi vojna ni mogla pristrichi peroti. Kdo bi ji verjel, četudi sta obe molili zanj, da bi v času odločitve izbral kaj resnejšega za bodočnost. Iz roda v rod so prihajali iz njihove dru-

žine resni poklici. Očka je doktor. Tomaž pa sanja o baletu . . .

Vojna se je res končala. Evropa porušena, razkopana, ranjena . . . Države sprejemajo nove voditelje, nove nazore, ne povsod po želji narodov. Zavese žalosti padajo kljub koncu vojne na nekdanj srečno in veselo Evropo: ljudje se ne vračajo k svojim, drugi beže od doma, preseljanje iz tujine v tujino . . . Mnogi se vračajo domov samo v prezgodnjo nasilno smrt . . .

Irmina družina je še vedno ostala brez očeta. Še vedno dostavljajo k večerni molitvi: "... Za srečno svidenje z našimi — Očenaš . . ."

Končno se je oglasil mož s skromnim lističem papirja. Iz Nemčije je prišlo sporočilo. Živ je, hvala Bogu! Četudi daleč od doma in svojih . . .

Leta teko. Tomaž z mlajšim bratom in sestricama trga hlače po šolskih klopeh. Uči se dobro, a v baletni šoli je prvi. Na tihem, proti želji matere se je vpisal. V šolskih počitnicah potujejo po daljših in krajših turnejah. Ves nasmejan se vrača domov in pripoveduje o uspehih. Teta in mati pa trepetata zanj in prosita v molitvah, da bi se po končani veliki maturi odločil za kaj drugega. Pokvaril se bo, dobil bo ponarejen smehljaj na lica, nič več ne bo tisti veseli Tomaž, ki rad objame mamo in moli za srečanje z očetom. . .

Čas gre svojo pot, otroci doraščajo. Zopet sledijo šolski razpusti, nato turneje. Tomaž je v baletni skupini, ki se pripravlja na pot preko meje. V Nemčiji bodo gostovali, po krajih, ki so

že od nekdaj sloveli po operah in baletu. Reklamni plakati oznanjajo njihov prihod v tujem jeziku, imena plesalcev pa so slovenska. Tudi Tomaževo je med njimi . . .

Pred temi plakati postaja mož. Čas in tujina sta mu zorala obraz, bolečine ločitve od domačih mu ni mogoče zakriti. Ustnice mu drhte, ko polglasno bere Tomaževo ime. Ga bo sin spoznal? Bo on spoznal njega? Bo dobil sploh priložnost, da se srečata — ali pa ga bo gledal le iz dvorane in iskal med plesalci na odru? Že dolgo pred prvo predstavo si je kupil vstopnico, da bi ne zamudil. In večer za večerom je postajal pred plakati kot otrok pred izložbo igrac.

Težko pričakovani baletni večer je prišel. Mož je nervozno čakal, da se dvigne zastor. Imel je dober sedež, da bi lažje prepoznal sina po tolikih letih. Še enkrat je potegnil fotografijo iz suknjičevega žepa, da bi ga na odru ne zgrešil. Končno je luč ugasnila, akordi so zadoneli, zavese so se dvignile in predstava se je pričela. Ljubezen do svojih, želje, domotožje, rana tujine . . . vse se je mešalo v srcu moža, ki si je hotel z roko zakriti solze. Pa so kar same vrele na vela lica.

Balet je ob nežnih zvokih glasbe sledil prizoru za prizorom, mož pa mu ni več sledil. Saj ga je spoznal, svojega Tomaža. Samo njega je gledal, njegovo sloko postavo v baletnem trikotju in z baletnimi copatkami na vitkih nogah. V njegovem obrazu je iskal svoje poteze in zdelo se mu je, da sta se enkrat celo srečala z očmi. Pa ne, saj ni mogoče: preveč je gledalcev in v dvorani je temno . . .

Sam ni vedel, kdaj je bilo predstave konec in kako je prišel v svojo sobico . . .

Nekaj njegovih nemških prijateljev mu je obljubilo, da bodo našli za naslednji dan zvezo. Sam si ni upal — prenevarno bi bilo za sina. Žena mu je le med vrsticami omenila sinov prihod in razbral je njeno željo, da bi se morda le srečala. Tomažu ni upala ničesar reči. Bala se je zanj in tudi nova šolska vzgoja je po svoje vplivala na fanta.

V parku na klopici ga je čakal oče. Nervozno se je presedal in minute so mu bile kakor ure. Baletna skupina si je ta dan ogledovala mesto in njegove zanimivosti, domači umetniki in so-

delavci so se ji ponudili za vodiče. Očetovim prijateljem se je posrečilo, da se je sin oddaljil od skupine in da so mu zaupali, kdo ga pričakuje. Ni bilo lahko, toda posrečilo se je. Oče in sin, objem brez besed, a v očeh solze in srci polni občutkov . . . Gledala sta si v lice in se zopet objela. Dragoceni in napozabni trenutki usode trpinov dvajsetega stoletja!

Ni bilo dosti časa in v nekaj minutah si nista mogla veliko povedati. Tomaž je bil mož, z ramo ob rami ob očetu, a ta trenutek je bil zopet otrok, neboljleni otrok, ki je po mnogih letih našel očeta. Molče je sklanjal glavo, ko mu je oče poočital: "Tomaž moj zlati, sin moj, zakaj balet? Pomagaj narodu: bodi zdravnik, inženir, profesor, mizar ali čevljar, pa te bom vesel . . . Balet te bo pokvaril, Tomaž, verjemi mi! . . ." Isto je že nešteto krat slišal od mame, pa se ga ni prijel. Očetova beseda pa je rezala v dno srca. Morda ima atek prav . . . Kaj ni nasilna ločitev že dovolj velika bolečina zanj?

Morala sta se razstati, a Tomaž je naprosil očeta, da se naslednji dan najdeta na istem mestu. Bo že našel vzrok. Zdaj je moral preko ulice in nazaj v muzej, da ne bo vzbujal suma. V skupini niso samo baletni plesalci . . . Le izpred vrat se je še enkrat ozrl in otroško pomahal proti očetu.

Drugo jutro ob enajstih je oče že sedel na klopi v parku. Morda pa sina ne bo? Morda ga prav to uro izprašujejo, kje je bil včeraj in kdo je bil tujec, s katerim je govoril? Sto misli, sto skrbi. Da, usoda trpinov dvajsetega stoletja . . .

Tomaž pa je le prišel. Približal se je nagajivo za očetovim hrbtom, da ga ni niti opazil, dokler ni začutil njegovega objema. Nato sta sedela na klopici tesno drug ob drugem.

"Tole sem prinesel, ata," je končno rekel Tomaž. Razgrnil je papir in vzel v roke — svoje baletne copatke. Nato je potegnil iz žepa škaflić vžigalic, eno prižgal in jo podstavil copatkam. Rad je imel te copatke, a ljubezen do očeta je zmagala. Molče je gledal, kako je ogenj požiral s svilo prevlečeno platno. Molče je gledal tudi oče in zajokal kakor otrok.

"Nič več jih ne potrebujem. Danes odhajamo domov in končal bom z baletom . . ."

Še nekaj besed, še nekaj objemov. Tiho sta se poslovila. Oče je gledal za njim in bil ponosen na svojega Tomaža. Ga bo še kdaj videl? Bo držal svojo obljubo?

Da, držal jo je! Sledil je poklicu svojega očeta. Danes je Tomaž ugleden in spoštovan zdravnik. S svojim poklicem služi narodu namesto očeta, ki služi tujini. Svojim otrokom rad pripo-

veduje o tem srečanju z očetom in mamom ima še vedno od srca rad.

Življenje teče svojo pot. Nekaj pa se še ni spremenilo. Še vedno dostavlja tako mati kot teta, pa tudi Tomaž s svojo družino večerni molitvi: "... Za srečno svidenje vseh naših na tem in onem svetu — Očenaš ..."

HEDVIGA STANKOVIČ



Od ateista do duhovnika

Mesec junij je nekako v znamenju duhovništva, saj navadno na praznik sv. Petra in Pavla (29. junija) škofje posvečajo nove duhovnike. Zato bo zanimivo prebrati misli, ki jih je povedal v razgovorih z urednikom OGNJIŠČA lanske novomašnik JANEZ POGAČNIK in jih tu v izveščku objavljamo. Od ateista se je dokopal do duhovnika in je lani 30. septembra zapel v Kranju novo mašo. Njegova pot pobija očitke, da je vera le tradicija in obstaja samo zato, ker pač tradicija še ni izginila. Dokazuje ravno nasprotno: vera je dobrina, ki lahko človeka pritegne tudi če nima tradicije. In prav takrat je morda še več vredna.

primerna za slabiče, za duševne revčke. Ni mi šlo v glavo, da bi kdo lahko veroval v Boga. Zdelo se mi je nerazumljivo, kako more kdo pri današnjem stanju znanosti in tehnike sploh še verjeti. Tiste, ki so verovali, sem takrat, milo rečeno, rahlo zafrkaval. Proti koncu srednje šole in kasneje na fakulteti sem postal toliko strpen, da sem spoštoval prepričanje verujočih, čeprav se mi je še zmeraj zdelo neumno. Vera sploh ni prišla na vrsto pri izbiri vrednot, ker se mi je zdela tako nepotrebna stvar.

V meni se je vse upiralo, da bi šel med katoličane, med ljudi, ki mi niso pomenili veliko. Upiralo se mi je že to, da morajo verovati. Dolgo časa mi je bilo zoprno slišati besede: katoličan, Jezus Kristus, Cerkev. Pa ne da bi mi doma to zamrzili, tak negativen odnos sem imel do vsega sam od sebe.

Kaj je bil povod, da si spremenil svoje stališče do vere?

Na fakulteti sem spoznal prijatelja, ki je bil veren. Najino prijateljstvo se je poglobljalo in po neki poti sem zvedel, da je veren. To mi ni šlo v račun, vendar sem si mislil: "No, če nima hujše napake kot je ta, da je veren, sva lahko še zmeraj prijatelja!" Med počitnicami leta 1967 me je povabil k sebi na dom. Prišel sem v soboto zvečer. Ko smo sedli k večerji, sem kar prijel za žlico, oni pa so začeli moliti pred jedjo. Bilo mi je nerodno, da nisem vedel, kam naj se denem. Kradoma sem pogledal kolega, če on moli — in tudi on je molil! To je bil zame pravi šok: kako je mogoče, da ljudje v dvajsetem stoletju še molijo? Imel sem jih za pametne, poštene in normalne. Naslednji dan sem šel z njimi v

Janez, pri tebi vera ni bila tradicija, kajne?

Niti malo ne! Rekel si, da se človek lahko za vero odloči tudi v zrelih letih — jaz bi rekel, da se MORA odločati. Kljub tradiciji, kljub verski vzgoji v mladosti, kajti ta vzgoja je samo neke vrste priprava, na kateri boš potem sam, ko postaneš zrel človek, gradil, se svobodno, prostovoljno odločal za Kristusa, če hočeš, da ti bo nekaj pomenil. Drugače je vse samo folklora pa navada.

Pri tvojem poklicu je najbolj nenavadno to, da v mladosti nisi imel nobenega stika z vero.

Do enaindvajsetega leta nisem imel sploh nikakršne verske vzgoje in nisem hodil v cerkev (razen nekajkrat, ko smo šli nagajat). Šele pri enaindvajsetih letih, po končani gradbeni tehnični srednji šoli, ko sem bil že študent arhitekture, sem se začel zanimati za vero.

Krščen pa si bil?

Krščen sem bil, a "po krivdi" stare mame. Prišla je v hišo in rekla: "Kje je tisti vaš pogan, da ga nesem h krstu?" Vzela me je in bil sem krščen in tako se je moja vera začela in nehala. Pri enaindvajsetem letu se mi je vera zdela nekaj preživetega, nekaj takega, česar sodoben človek ne more sprejeti. Vera se mi je zdela



Tudi mladina ima duhovnika Janeza rada — on pa njo

cerkev, seveda iz solidarnosti. Med mašo sem bil oddaljen opazovalec in kritično sem si ogledoval vse, kar me je zanimalo. Ta obisk je pustil v meni sledove. Spraševal sem se: "Kako neki morejo ti ljudje, ki jih cenim, nekaj verjeti? Mogoče pa je res, da je meni nekaj prikritega?" Začel sam brati in študirati vse, kar mi je prišlo verskega pod roko.

Potem sem pisal starejšemu duhovniku, naj mi nekatere stvari pojasni. Prijazno mi je odpisal in mi poslal knjige, med drugim tudi koncilске dokumente, dogmatično in pastoralno konstitucijo o Cerkvi, ki sta mi takrat zelo veliko povedali. Svetoval mi je, naj se osebno povežem s kakim duhovnikom, ki mi bo pomagal razčistiti nejasnosti, da pa lahko tudi njemu vedno pišem.

Do takrat sploh nisi imel stika z duhovniki?

Ne, samo literaturo sem požiral. Študiral sem koncilске odloke, nisem pa znal osnovnih resnic in molitvic. Rekel bi, da sem začel kar z univerzo namesto z osnovno šolo. Če kakšne stvari nisem razumel, sem spraševal verne študente, pa mi največkrat niso znali razložiti. Ugotovil sem, da razmeroma malo poznajo svojo vero in to mi ni šlo v glavo.

Šlo je po dveh tirih: branje in dopisovanje s tem duhovnikom. Jaz sem spraševal, napadal, on je odgovarjal in izmenjala sva si kakih trideset pisem. Pošiljal mi je teološka skripta in to sem pridno študiral, grad-

beništvo pa nekako potisnil na stranski tir. Sem sicer absolvirал, vendar so me ta vprašanja zelo zavzela.

V Kranju sem stopil v stik s kaplanom. Koliko je bilo trpljenja, preden sem prišel do njega! Bil me je sram, da se ponižujem in se z duhovnikom pogovarjam. Čakal sem nanj veliko večerov pred župniščem v temi in gledal, kdaj bo prišel, kdaj se bo prižgala luč. Ko se je prižgala, si pa noter nisem upal. Velikokrat sem že nastavil prst na zvonec, pa je prišel kakšen človek in sem zbežal. Ko sem se enkrat le ojunail, sem ga vprašal tako indiferentno, kot da gre za nekoga tretjega, ki ga te stvari zanimajo. Dal mi je nekaj knjig. Ko sem odšel, sem si rekel: "Nikdar več z duhovnikom se pogovarjati!" Ko sem knjige prebral, sem jih dal kar pred vrata. Kasneje me je kompleks pred duhovniki minil, kajti ugotovil sem, da so normalni ljudje. Mislim sem si, da že verujem, pa sem spet dvomil, spet se je začelo vse podirati. Začel sem brati protiverske knjige, vse, kar sem dobil protiverskega. Mislim sem si: jaz sem svododen človek, imam pravico brati tudi to. Večkrat sem hotel že vse skupaj pustiti, vendar enostavno nisem mogel reči: "Ne zanima me več!" Začel sem hoditi tudi v cerkev k obredom. Ko sem bil leta 1968 pri vstajenski procesiji, sem že mislil: "Zdaj verujem, zdaj sem siguran!" Že prej se mi je zdelo, da so dani vsi pogoji — kot pri električni napeljavi — samo toka ni bilo, manjkala mi je vera. Istega leta sem potem šel k spovedi, obhajilu in birmi. Za botra mi je bil tisti pol leta mlajši prijatelj. S tem se je nehala moje oddobje iskanja.

Potem sem si mislil: zdaj pa moram živeti kot običajni kristjani: čez mesec ga več ali manj lomiš, za prvi petek greš k spovedi, potem pa spet vse po starem. Dvojno življenje, kot sem videl pri mnogih. Rekel sem si: "Zdaj sem tako ali tako dosegel, kar sem si želel". Potem pa sem zbolel in sem tri tedne ležal v bolnici. Imel sem čas razmišljati. Premišljal sem to pot svojega spreobrnjenja in domislil sem, kako sem nevhvaležno obstal na sredi poti: Boga sem spoznal, zdaj se pa nič ne trudim zanj. "Zdaj pa zares, ali pa nič!" Še bolj sem poglobil svoj študij vere, vključil sem se v študentovsko skupino, stopil v stik s kranjskimi duhovniki. Takoj januarja 1970, ko sem absolvirал gradbeništvo, sem se vpisal na teološko fakulteto. In sedaj sem duhovnik, česar dostikrat še sam ne morem verjeti.

Zdaj si že več kot pol leta duhovnik. Kako se počutiš?

Pred nedavnim mi je neki otrok pisal in me spraševal, kateri je bil najbolj srečen dan v mojem življenju. Pa sem mu v pismu odgovoril, da je bil to dan mojega mašniškega posvečenja in ta dan traja še danes.

Tega poklica se ne da primerjati z nobenim drugim. Drugih ne podcenjujem. A če bi bil inženir, bi bil osem ur na dan, potem bi bil prost poklicnih skrbi. Duhovnik pa si štiriindvajset ur na dan, ker prvenstveno govoriš s svojim življenjem. Za novomašno geslo sem si izbral misel apostola Pavla: "Življenje je meni Kri-

stus!" To ni noben napuh, ampak ker mislim, da mora to postati cilj vsakemu kristjanu.

Kakor boš drugim posređoval to, kar si sam našel?

Najprej, da živim po tem, kar oznanjam. Oznanjam pa tisto, kar z vsem srcem verujem. Nikdar nočem reči nič takega, česar bi sam ne verjel in bil o tem odstotno prepričan. Hočem biti do kraja pošten. Oznanjati dalje Kristusa z dobroto in ljubeznijo. K temu smo poklicani vsi. Kristus nas je poslal; ne samo duhovnike, ampak vse kristjane. Oznanjati Kristusa s svojim življenjem, pa tudi z besedo, pisano in govorjeno. Kristus je tako privlačen, da je težko ostati indiferenten do njega, če ga bomo prav prikazali. Razumem človeka, če se še ni odločil za Kristusa, če se težko odloča. Vem, kakšni problemi in borbe so, preden prideš to popolnega spoznanja. Nikdar ne bi obsojal nikogar, vedno bi le vabil: "Pridi in poglej! Če boš

Kristusa videl, ga boš vzljubil, ker je tako popoln ideal, da ne gre drugače".

Začeti moraš z evangeliji, da te pritegne lik Kristusa. Jezusa sem dobesedno odkrival. Zanimivo: čeprav sem živel v nekako krščanski družbi, nisem imel pravičnega pojma o Jezusu: vse je bilo nekam sladkobno, pocukrano, poženstveno. Iz evangelijev pa sem spoznal moža, močnega, odločnega, ki je opora človeku. Vsa vprašanja in odgovori se stekajo v Kristusu.

Po moje bo edino Kristus tudi v prihodnje lahko dal zadovoljiv odgovor na večna vprašanja greha, smrti, trpljenja. Daje popolnoma novo življenje. Mir, ki ga obljublja, nam Kristus dejansko daje, pa to ni neki mir ustaljenosti, navade, ampak mir, ki mora povzročati nemir v človeku, da vedno iščeš Kristusa: v soljudeh, v najmanjših bratih in sestrah, v svetem pismu, v naravi, v molitvi, v evharistiji, v zakamentih . . .

Dričevanje

Žena (Samarijanka) je popustila vrč, šla v mesto in pripovedovala ljudem: "Pridite, pogledajte človeka, ki mi je povedal vse, kar sem storila; ali ni on Kristus?" (Jan 4, 28-29)

Vprašali so ga torej: "Kako so se ti oči odprle?" Odgovoril je: "Tisti človek, ki se imenuje Jezus, je napravil blata, mi z njim pomazal oči in mi rekel: 'Pojdi v Siloo in se umij!' Šel sem in se umil in sem spregledal". (Jan 9, 10-11).

Ljudje velikokrat mislijo,
da mora biti človek, ki hoče postati apostol,
veliko boljši od drugih, neke vrste nadčlovek,
ki ga je milost popolnoma dovršila.
To ni res!

Samarijanka je bila žena,
ki ni prav nič vzorno živela
in sleporojeni je bil revček,
ki je imel edino jezik dobro nasajen!
Če hoče človek pričevati zate,
ni treba, da je "boljši od drugih",
le čisto preprosto mora priznati,
da bi brez Tebe bil — slabši.

Upati si mora reči:

"Kar sem, dolgujem Njemu!"

Upati si mora reči:

"Pridite, pripovedoval vam bom, kaj je storil moji duši!"

Gospod, daj mi poguma,
da bom govoril o Tebi!

M. FRANCOISE



MISIJONAR NAM JE PISAL...

DANES SE OGLAŠAM iz Pariza. Predstojniki so me poslali na zaslužen dopust, da si okrepim zdravje za nadaljne misijonsko delo. Sam ne vem, kam in kdaj so odtekla tri leta dela med ljudstvom naverjetno primitivnega življenja. Ob vsej tehniki dvajsetega stoletja si je to primitivnost težko predstavljati. Treba je videti in doživeti...

Priznati moram, da je po plemenitih srcih dobrotnikov bilo že veliko storjenega, toda tudi plemenitosti ljudi še ni uspelo prodreti v notranjost. Ko človek živi med tem afriškim ljudstvom, se nekako navadi na njihovo primitivnost, dasi sem jo v začetku močno občutil. Toda zdaj, ko sem spet v evropskem življenju, sam globlje spoznavam in čutim zaostalost Toga. Vidim svoje ljudstvo z leseno motiko, ki je za trdo zemljo domala nemogoča. Vidim, kako se ob istem izviru napajajo: krave, ovce, koze, ljudje... Vidim žene s težkimi bremenami na glavah, vidim neboljene in lačne otroke.

Ob tem premišljevanju se mi kar vrstijo pred očmi neštete nujne potrebe, ki jih pričakujejo od mene. Stegujejo roke po orodju, ki se morda skriva v misijonskem avtu. Čakajo na čisto vodo, ki naj bi jo dvigali iz vaškega vodnjaka — mnogo vasi je še brez njega. Vidim pripravljenost, da si ga izkopljejo sami, seveda s pomočjo in sredstvi, ki jih bo pripeljal patrovi avto. Težko čakajo moje vrnitve iz oddiha. Hm, "oddih"! Bolj malo ga bo. Skoraj bi rekel, da je lažje delati v misi-

jonu, kot pa iti na oddih in ga porabiti za proženje roke, da bi kaj padlo na dlan...

Beračiti ni lahko, a brez tega ne gre. Bratje v Kristusu potrebujejo. Iz vsega dosedanjega dela sem spoznal, da je misijonarju nujno potreben pošten avto. Saj sem jim po vaseh nujno tudi ambulantni, tovorni in avtobusni šofer...

Priznati moram, da sem trenutno suh. In vendar sem se ojunčil in takoj ob prihodu v Francijo naročil enotonski tovornjak. Končna cena bo verjetno 17.000 frankov in avto mora priti v Togo žal skozi carino. A živim v upanju na dobra srca. Poleg tega bi rad pogledal tudi za orodjem in pripravami za kopanje vodnjakov. Vodnjaki bodo glavni cilj nadaljnjega fizičnega dela, saj vodo je treba dati tem ljudem za normalno življenje. S starimi pripravami ni mogoče delati, da se meni ponovno ali pa komu drugemu ne zgodi nesreča. Saj sem menda že pisal, da sem si pri nesreči v vodnjaku poškodoval hrbtenico. Zdaj ko sem v Evropi in je hladno vreme, čutim, da nesreča ni ostala brez posledic.

Tako zdaj trkam na dobra srca avstralskih dobrotnikov — staršem bi moral reči, saj sem posinovljenec sydneyjskih rojakov. Prepričan sem, da mi bodo priskočili na pomoč, kakor so mi doslej.

Prilagam sliko svojih letošnjih krščencev. Dan pred odhodom na oddih jih je oblila krstna voda. Milost božja naj jih ohranja v trdnosti in zvestobi Kristusu!

P. EVGEN KETIŠ

ČLANI ANSAMBLA "MINORES" bodo dospeli na sydneyjsko mednarodno letališče v četrtek 11. julija ob 6.55 zjutraj. Prileteli bodo z letalom Filipinske letalske linije PR 201 iz Manile. Sydneyjski rojaki, ki ste to jutro prosti, ste vabljeni na sprejem. Tuli narodne noše so zaželenje.

Da ne bo nepotrebnega čakanja, pred odhodom na letališče telefonirajte na urad Filipinske linije in se pozanimajte glede morebitne zamude. Telefonska številka je: 29-4123, po urah pa 667-1099.



Izpod Triglava

ŠMARNICE so se nekako preživele in niso več sodobna pobožnost, le še za otroke in starejše ljudi . . .

Tako nekako se je bralo v domačem verskem časopisju pred letošnjim majem. Pa so hitro vstali tudi drugi glasovi, ki so poudarili ravno nasprotno: slovenske cerkve so za šmarnice še vedno polne, pa ne le otrok in starih, ampak tudi mladih. In kar je zelo vidno: ravno pri šmarnicah se je ljudsko petje še najbolj ohranilo. Vsa cerkev prepeva kot iz enega grla Marijine pesmi.

Nekateri bi res radi podrlji vse tradicionalno in se jim zdi vse predkoncepcijsko za staro šaro. Novega pa tudi ne znajo dati, ki bi staro nadomestilo. Vse je že odveč — kaj pa nam bo ostalo? Mislim, da se da staro lepo prikrojiti na modernejšo, ki ustreza našemu času. Le tako so zadovoljni stari in mladi. Lahko je nekaj podreti, kaj težko pa znova pozidati.

STATISTIKA OTROK ob začetku letošnjega šolskega leta v Sloveniji ni vzbudila vznemirjenja. A kdor z mislijo primerja slovensko število s številom otrok drugih delov Jugoslavije, se bo resno zamislil.

Od nekako tri milijone otrok, ki v Jugoslaviji obiskujejo osnovne šole, je v Sloveniji le 217.729 učencev. Kosovo jih ima v tem letu 267.090. A dočim je Kosovo pred 50 leti imelo manj kot pol milijona ljudi, jih je v leta 1971 imelo že 1.244.000. Makedonija, ki ima letos 230.030 učencev, je štela v letu 1921 809.000 prebivalcev, leta 1971 pa že 1.647.000. Slovencev so pri zadnjem ljudskem štetju našli 1.678.032 — torej kaj malo prirastka, saj nas je bilo že pred stoletjem poldrugi milijon.

Po vseh teh primerjavah in številkah v Sloveniji prevladujejo stari ljudje in čez kakih deset let se bo pokazala popolna slika slovenskega nazadovanja. Zdravega slovenskega naroda stoletja ni moglo uničiti ne ponemčevanje na severu in ne poitalijančevanje na zahodu, pa tudi izseljavanje na vse strani sveta ne. Zdaj pa vse kaže, da se namerava sam uničiti. Jedro tragedije je v krizi moderne slovenske družine: družine sprejemajo otroka navadno bolj kot posledico nesrečnega slučaja kakor pa dar božji . . .

“Če pojde tako naprej, je matematično jasno, da nas bo zmanjkalo v lastni državi in Slovenija bo ostala brez Slovencev”. S tem zaključuje zaskrbljeni rojak svoje razmišljanje ob gornji statistiki. Čisto upravičeno! Če vemo, da je štela v stari Jugoslaviji Slovenija 10% ce-

lotnega prebivalstva, v novi pa je danes s priključitvijo Primorske vred komaj 8,2% Slovencev — že ta padec odstotka pove dovolj.

O ZASEBNIH AVTOPREVOZNIKI IN OBRTNIKI v Sloveniji se danes veliko govori in piše. Oblast res daje dovoljenja, pa zna na drugi način priviti vijak in če znaš iskati pri pravih virih, lahko marsikaj spoznaš. Je treba pošteno premisliti, predno se nekdo odpravi iz zdomstva domov z namenom, da bo tam “začel na svoje”. Podatki Gospodarske zbornice Slovenije jasno kažejo, da je v zadnjih letih vedno manj zasebnih obrtnikov in avtoprevoznikov. Če ta številka pada, je znak da nekaj ni v redu, četudi nekateri še vedno poskušajo. V sežanski in treh obalnih občinah je na primer lani število novih prijav privatnih obrti 102 — istočasno in na istem ozemlju pa je privatno obrt objavilo 137 privatnikov. Vzrok odjav upravičeno lahko najdemo v visokih davčnih dajatvah in pa v nepravilnem planiranju gospodarskega razvoja.

IZREDNO VITALNOST so pokazali slovenski pevski zbori, ki so nastopali po našem Primorju v marcu. Začetek je bil v Trstu, zadnji nastop pa v Kobaridu. Nastopili so tudi v Vipavi, Gorici, Dobrovem, Ilirski Bistrici in Divači. Med seboj se je povezovalo kar 62 zborov, med njimi je bilo največ moških in pa oktetov. Ostali so bili povečini mešani zbori, ženski zbori pa kaj redki.

Nastopi so znak, da slovenska pesem le še privlači in združuje. In pokazali so, da se tudi med amaterskimi pevci najdejo pravi umetniki, pravijo kritiki teh nastopov.

VZGOJNE POSVETOVALNICE načrtujejo tudi v Sloveniji. Seveda je vse šele na papirju, ki pravi, da bo do 1990 leta 25 organizacijskih enot vzgojno-posvetovalne službe v 18 krajih. Do takrat bo pa tudi število mladine, ki jih bo potrebovala, verjetno narastlo. Danes je v Sloveniji 30.000 otrok in mladostnikov (od petega do devetnajstega leta), ki bi potrebovali specializirano vzgojno-posvetovalno pomoč. Vsak petnajsti otrok je dedno ali psihološko obremenjen z negativnimi lastnostmi. Med vzroki je poleg družinskih razmer omenjen tudi kino, ki ima največ obiskovalcev med mladostniki. Da ves življenjski razvoj zavisi v veliki meri tudi od dobrih ali slabih sporedov na filmskem platnu, ne more nihče tajiti. Tako je tu, tako je doma, tako je po celem svetu.

LIPICANCI so znani konji po vsem svetu, zato tudi njihov rojstni kraj Lipica, ki ima vsako leto veliko obiskovalcev. Prilika za razvoj turizma je v Lipici res idealna. Uspelo je razviti del velikoobsežnih načrtov: kraj je dobil krasen hotel in pokrito jahalnico, kar omogoča obiskovalcem nemoten šport. Zdaj delajo načrte za pokriti bazen z ogrevano vodo, ki bo za turizem nova pridobitev.

Letos imajo v Lipici 180 lipicanev, od katerih je 45 jahalnih.

Marija se je morala ukloniti staremu običaju in se zaročiti. Saj stari Hebrejci samskega stanu niso cenili in glavna družinska skrb je bila pri njih čim številnejše potomstvo: biti brez otrok je pomenilo zanje božje prokletstvo, kar beremo že v peti Mojzesovi knjigi. Svoj sklep ostati devica pa je Marija lepo in preprosto razodela angelu ob oznanjenju: "Kako se bo to zgodilo, ko moža ne spoznam?" (Lk 1, 34) Vemo, da je bila ob tem dogodku že zaročena v Jožefom. Zato more biti razlaga njenih besed samo ena. S to svojo izjavo, da nima namena spoznati moža in izgubiti devištva, je posredno odkrila tudi mišljenje svojega zaročenca, ki bi ga nikoli ne sprejela, če ne bi bil sklenil, da bo spoštoval njeno odločitev. Ta Jožefova pripravljenost pa ima lepo zgodovinsko potrdilo v neporočenosti esenov, ki so svoje življenje posvečali Bogu.

Tako je bilo v božjih načrtih, da bosta Devica Marija in božji Sin imela varuha, ki bo oba čuval in hranil. Brez tega varuštva bi bila Marija po judovski postavi kaznovana kot nezakonska mati. Božji Sin je tako dobil mesto v skriti nazareški družinici, kjer je rasel in se kot človek naravno razvijal v mladeniča in moža.

Ko hodi romar po Nazaretu, si še danes zlahka predstavlja med mladenkami, ki z vrči na glavah prihajajo k vodnjaku po vodo, tudi Marijo. Tako je nekoč ona hodila po ulicah, doma pospravljala skromno stanovanje, pripravljala preprosto vsakdanjo hrano... Ob pogledu na gručice podečih se otrok si ni težko zamisliti, da je bil pred skoraj dva tisoč leti med njimi tudi mali Jezus, hodil v mamo k vodnjaku, se otroško za-

baval ob svojem krušnem očetu rokodelcu. Takratno delo mizarja je vključevalo tudi tesarski in kovaški poklic: dosti zanimivosti za razvijajočega se otroka, ki je moral svojemu krušnemu očetu tudi sam kaj kmalu pomagati in marsikaj poprijeti.

Nazaret pri vsej svoji skritosti in skromnosti le ni bil tako skrit: božji načrti so ga izbrali, da je v njegovi skritosti angel našel Marijo s svojim nebeškim pozdravom:

"Zdrava, milosti polna, Gospod je s teboj . . . (Lk 1, 28).

Iz Nazareta je poslanec ponesel pred božji prestol Marijino privolitev:

"Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!" (Lk 1, 38).

In četudi Nazaret ni omenjen v stari zavezi, v novi zavezi pa najdemo o vasici celo prezirljivo opombo Natanaela, človeka iz okoliša: "Iz Nazareta more biti kaj dobrega?" (Jan 1, 46) — je vendar prav ta kraj videl čudovite dogodke začetka našega odrešenja. In Jezus je domala trideset let živel v Nazaretu svoje skrito življenje "tesarjevega sina".

MESTO OBISKANJA

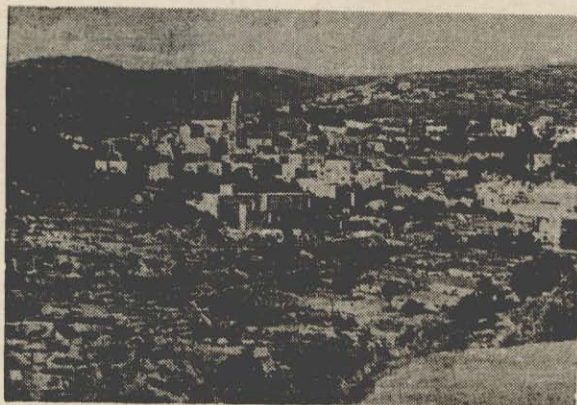
V DOKAZ, da je oznanilo o božjem materinstvu resnično, je angel Gabrijel pri oznanjenju Mariji dodal tudi vest o materi Janeza Krstnika.

"... In glej, tvoja sorodnica Elizabeta je tudi spočela sina v svoji starosti; in to je šesti mesec njej, ki se imenuje nerodovitna; zakaj pri Bogu ni nič nemogoče" (Lk 1, 36—37).

Mariji je ob tem oznanilu postalo očitno, da bodo njenega otroka in otroka Elizabete vezale posebne vezi. Saj drugače bi ji angel tega ne napovedal. Odpravila se je na pot, da Janezovi materi čestita in ji je vsaj za nekaj časa v pomoč.

Kakšno je bilo sorodstvo med Marijo in Elizabeto, je težko natančneje določiti. Elizabeta je bila vsekakor iz Levijevega, duhovniškega rodu, ne iz Davidove hiše kot Marija. Temeljiti je moralo na neki zakonski zvezi med nesorodniki. Lahko pa domnevamo, da je bila vsaj Elizabetina mati iz Davidove rodovine, če je bil že njen oče levit.

Sveto pismo omenja, da je Elizabeta s svojim



Ain-Karim, mesto rojstva Janeza Krstnika

iskanja . . .

"Ampak blizu NOVE ZAVEZE bo treba le ostati, ali pa nismo več kristjani. . ." Zadnji stavek p. Bernarda bralcem MISLI.

možem duhovnikom Zaharijem živela v "gorati pokrajini", torej v Judeji. Imena kraja pismeno izročilo ne pove, ustno izročilo pa je enoglasno za današnji AIN-KARIM kot mesto Janezovega rojstva. Tako kraj imenujejo Arabci, skozi stoletja pa je nosil ime SV. JANEZ NA GORI. Leži približno sedem kilometrov jugozapadno od Jeruzalema. Iz Nazareta do tja torej kaj dolga pot, saj je karavana potrebovala približno tri dni. Verjetno je Marija že kdaj prej ob priliki romanja v Jeruzalem obiskala tudi Elizabetin dom.

Kjer je proti aim-karimski dolini stoletja vodila le samotna steza, je danes zgrajena avtomobilska cesta, ki olajša obisk. Saj vsak romar v Sveto deželo gotovo obišče tudi Ain-Karim. Iz glavne ceste zavije pot na desno kakih sto metrov, pa smo pri veličastnem svetišču Marijinega obiskovanja. Cerkev je zgrajena na kraju, kjer je nekdaj stala hiša staršev Janeza Krstnika. In kakor pri drugih svetih krajih, je tudi tu skušal gradbenik kljub veličastni cerkveni stavbi ohraniti obenem vse zgodovinske ostanke prvotnih poslopij. Zato sleherni obiskovalec nehoti začuti v novih palestinskih svetiščih čudovito ozračje davnih časov.

Tu sta se torej srečali dve srečni materi — Marija in Elizabeta. Na tem kraju je Elizabeta, razsvetljena od zgoraj, pozdravila Marijo z besedami:

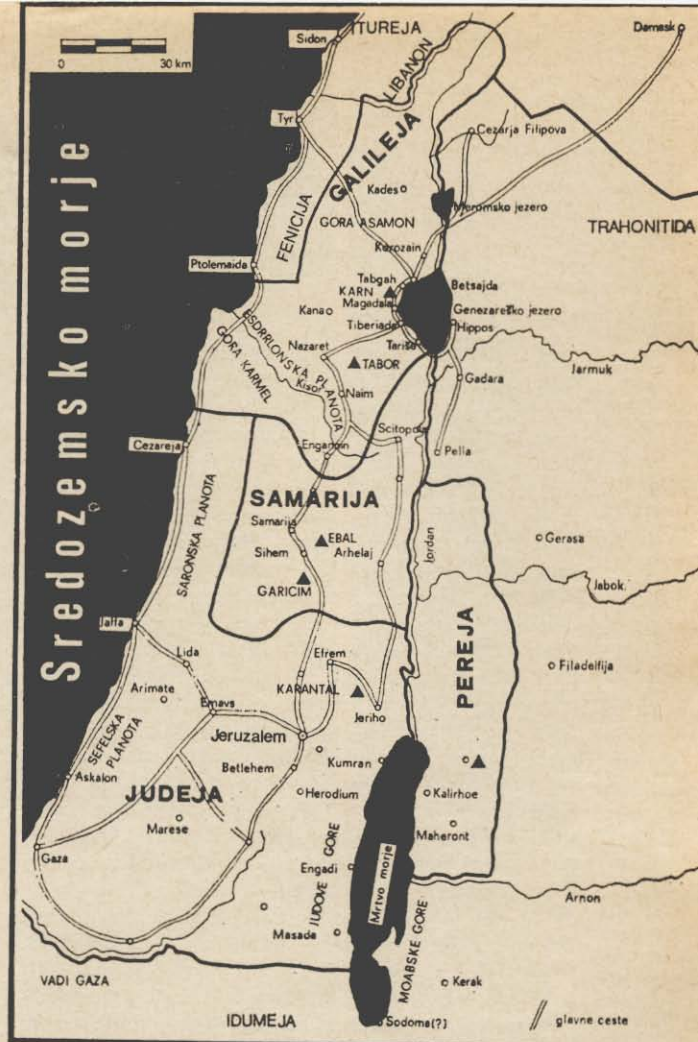
"Blagoslovljena ti med ženami in blagoslovljen sad tvojega telesa . . ." (Lk, 1, 42).

Tu je na pozdrav Marija odgovorila s svojim čudovitim spevom:

"Moja duša poveličuje Gospoda . . ." Lk 1, 46).

Njen spev — v latinščini ga imenujemo "Magnificat" po njegovi začetni besedi — ponavlja Cerkev skozi vsa stoletja. Je najkrajši in najlepši "Marijin življenjepis", čudoviti opis njenega bogovdanega življenja, vlit v pesem veselja in blazenosti.

Svetišče ima nad glavnim oltarjem sliko, ki



romarje spomni na veličastni dogodek srečanja: dve materi, ostarela in mlada, se pozdravljata s prisrčnim objemom.

Še nekaj romarja prijetno preseneti: Visoki zid, ki pred cerkvijo zadržuje breg, ima velike plošče. Če ni bila morda kaka nova vzdana v zadnjem času, jih je vseh skupaj trinideset po številu. Sleherni plošča ima vklesan celotni Marijin spev, a vsaka v drugem jeziku. Poudarek je v tem: Cerkev ponavlja Marijin spev v vseh jezikih in med vsemi narodi. Pred Bogom so vsi narodi enaki: v vsakem jeziku molitev lepo zveni, če le pride iz srca . . .

Zanimivo je gledati romarje, ki iščejo ploščo svojega jezika. Najdbi slede veseli vzkliki in takoj se počutijo na tem svetem kraju še bolj doma. Slovenski romar tu ni razočaran, saj je med vzdanimi ploščami tudi slovenska.

NASA ZEMLJA

Geološka katastrofa — slovenska kratsota (VIII.)
STANKO OZIMIČ, B.Sc. (Geology),
B.M.R. Canberra, A.C.T.



SLOVENCİ se radi pohvalimo, da smo kulturniki, razumniki, smetana na mleku med ostalimi slovanskimi narodi . . . Morda to vsaj delno tudi drži, saj smo v zgodovini kljub svoji majnosti veliko ustvarili. A slika bi ne bila pravična, če bi ji ne dodali, da je večina naših velikih mož zrastle — v kmečki hiši. Osebnost se kar strinjam in prav nič me ni sram ob stavku, ki sem ga nekoč slišal: **Postrgaj Slovence, ba boš v vsakem našel kmeta!** Celo pri vsemu razvoju industrije in občutnemu padanju kmetijskega stanu povojnih let v domovini se mi zdi, da ta stavek še drži; če gledamo v pretekla stoletja, pa sploh. Duh slovenskega kmeta, prirastlega na domačo zemljo, je dal narodu hrbenico in osebno kar verjamem, da bo kljub vsemu tudi v bodočnosti to njegova naloga. Temelj je, ki ga ne moremo in ne smemo prezreti. Mnogo rojakov sem že srečal, ki se lahko pobahajo z dobro izobrazbo in svojim življenjem v mestu, pa jih je pri vsem tem nekako sram priznati, da so po duhu in naravi kmetje. Le čemu? Naš narod je lahko samo upravičeno ponosen na to, da je zrastle z zemljo — ljubezen do rodne grude je morda prav zato v nas močnejša in zvestejša. Držala nas je skozi stoletja in naj nas le še dolgo prav s tem drži na površju!

Morda tega mojega mnenja kdo naših razumnikov ne bo hotel sprejeti. A zdi se mi, da preveč dejstev pričča, da imamo pri vsem svojem smislu za kulturo, za razumniško ustvarjanje, pa tudi za tehniko in trgovino če hočete, obenem nekako prirojen, neomejen smisel za tisto preprosto življenje z zemljo — biti kmet.

Nobeden ni bolje opisal tega občutka kot naš največji pesnik France Prešeren v svoji pesmi o domači rojstni vasi med "Soneti nesreče":

O Vrba! srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta;
da b'uka žeja me iz tvoj'ga sveta
speljala ne bila, goljfiva kača!

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
vse, kar srce si sladkega obeta;
mi ne bila bi vera v sebe vzeta,
ne bil viharjev notranjih b'igrača!

Zvesto srce in delavno ročico
za doto, ki je nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico;

mi mirno plavala bi moja barka,
pred ognjem dom, pred točo mi pšenico
bi bližnji sosed varoval — svet Marka.

Čeprav je Prešeren živel v mestu, kjer je imel in je tudi temeljito izrabil priliko nekaj postati, ga je njegov duh vlekel domov in je tam iskal svojo izgubljeno srečo. Ko spet in spet prebirate njegove verze, se vam zazdi, da izražajo vaše lastno mišljenje in čutenje. Kaj ni ista želja šla že tudi skozi naše glave? Posebno med nami izseljenci, daleč od doma, z večjo ali manjšo merico domotožja, s katerim ni nikomur prizanešeno.

Prešeren pri vsem svojem pesniškem zanosu ni mogel skriti svojega zdravega kmečkega duha, navezanosti na zemljo. Ko govori o izgubljeni sreči na domačem gruntu, obenem prizna, da so le tisti najbolj srečni, ki svojega kmečkega doma niso nikoli zapustili.

Dolg uvod, kajne? Dokaz, da tudi geologa misel na zemljo lahko daleč zanese. Saj vam hočem nekaj napisati o nastanku zemlje, vrstah zemelj v Sloveniji in odnosih med zemljo ter življenjem.

Vsa zemlja po našem planetu je produkt drobljenja in prhnjenja kamnin. Vzeti moramo pri tem seveda v poštev tudi mnogo drugih činiteljev, če hočemo razložiti sestav posameznih vrst zemlje. Po geoloških naukih je formula tale:

Zemlja = funkcija kamnin, klime, rastlinstva, topografije, časa itd. . . . Torej ena funkcija mnogih posameznih činiteljev. Zgoraj je imenovanih pet glavnih činiteljev ustvarjanja zemlje, pa to še dolgo niso vsi. Razlika med posameznimi vrstami zemlje zavisi od tega, kateri od činiteljev je imel in ima še na razvoj močnejši vpliv.

Sleherna vrsta zemlje v Sloveniji ima gotov vzrok, kakaj je ena na primer bolj mehka ali trda, ena bolj druga manj peščena, spet druga ilovnata in podobno.

Nastanek kakršne koli zemlje je sam po sebi kaj dolgotrajna zadeva. Lepe dobe so za njo. Zamislite si čas, ko je naša Zemlja bila še gola — vsa njena površina le mrtvo kamenje. Šele z razvojem ozračja je naš planet dobil novo dimenzijo — možnost nastanka zemlje. S tem pa seveda tudi možnost razvoja življenja na

Zemlji. Darovalec zemlje in z njo našega vsakdanjega kruha je torej ozračje.

Verjetno se še spominjate pred nekaj leti: celo na televizijskem ekranu smo mogli občudovati, kako je ameriški astronaut Armstrong stopil na Mesec in zasadil v "mesečno zemljo" — če smemo tako reči — svojo zastavo. V tej "mesečni zemlji" smo lahko sami videli astronautove stopinje. Če bi nam kaka kamera pokazala isto sliko danes, bi ne bila prav nič spremenjena: Armstrongove stopinje so še vedno tam in bodo tam ostale nedotaknjene še stoletja in stoletja, da ne rečem tisočletja. Zakaj? Ker je Lunina površina mrtva. Pokrita je s finim vesoljskim prahom, ki ne izvirajo od kamnin na Mesecu, pač pa se je usedal polagoma na površino Lune iz vesoljstva. Za to mu je vzelo svojih 3000—4000 milijonov let. Prav zato, ker Mesec nima atmosfere, ozračja, ne more spremeniti svojih kamnin v nekaj drugega: mrtev je.

V nasprotju z njim pa naša Zemlja živi in nikoli ne miruje. Vse se spreminja iz dneva v dan. Tudi goli kamen, ki pride danes svež iz kamnoloma, bo začel že v nekaj tednih na zraku "umirati" in s tem ustvarjati zemljo, v kateri bo v teku časa moglo nekaj rasti. Če bi na primer iz kakega drugega planeta prišli na Zemljo nekakšni astronauti — lahko bi hodili celo po puščavskem pesku, ki je najbolj sličen Luninemu — kako dolgo bi ostale v njem njihove stopinje? Verjetno niti nekaj dni ne. Morda bi jih veter zakril že v nekaj minutah . . .

Sestava zemlje zavisi — kot sem omenil — od mnogih činiteljev, ki so med seboj tesno povezani. Največji vpliv kamnine ima **klima** ali podnebje: sprememba temperature razteza in krči kamnine ter jih s tem tudi lomi in drobi. Padavine odnašajo kamenje v nižine in jih s tem počasi topijo. Velik vpliv na razvoj zemlje

ima kakršno koli **rastlinstvo**, saj njih korenine opravljajo z zemlji svoje delo, pa tudi trohnenje lesa in odpadlega listja na zemeljski površini. Če posekate gozd, lahko vidite, kako je tam zemlja čisto drugačna, kot pa na sosednji jasi ali na bližnjem travniku.

Veliko vlogo igra **topografija**. Zemlja po bregovih in hribih je popolnoma različna od one v dolinah. Zato tudi razlika — dasi je vzrokov več — med rastlinstvom po dolinah in po višje ležečih predelih.

Čas priznavamo kot enega najvažnejših činiteljev ustvarjanja zemlje. Večina vrst zemlje po Sloveniji je stara okoli 20,000 do 25,000 let. Domala vse vrste so bile torej tam že pred zadnjo ledeno dobo. Dovolj vzroka, da pri razvoju zemlje spoštujemo čas — če nismo previdni in po svoji napaki ali kaki naravni katastrofi izgubimo nekaj zemlje, bo zelo dolga pot do slične ustvaritve — če bo sploh kdaj prišlo do nje.

Pa je pri vsem tem še mnogo drugih činiteljev. Zemljo spreminjajo tudi **živali**, ki se pasejo po rastlinstvu. Posebej naj omenim živali, ki v zemlji živijo: razni črvi, krti in podobno. Neverjeten je njihov vpliv na spremembe zemlje, njeno sestavo in tudi globino.

V Sloveniji imamo pet glavnih vrst zemelj: alpinsko, nižinsko, kraško, kisló in pa zemljo v visokih planinah.

Alpinska zemlja je najbogatejša in za nas res zlata vredna. Ta vrsta zemlje zavzema okrog 60% naše domovine. Nižinska zemlja je v glavnem na Dravskem polju in v Pomurju. Kraška zemlja je redka in uboga ter zelo neplodna. Kisla zemlja je produkt močvirij in jo najdemo na Ljubljanskem barju ter delih Pomurja. Visoko planinske zemlje so v glavnem na Gorenjskem in uporabljive le za pašo: v njih raste zelo revno rastlinstvo.

To je torej nekaj dejstev o ustvarjanju zemlje. So



Prešernova rojstna hiša
— ponosen kmečki dom.
V isti hiši je bil rojen
tudi pokojni ljubljanski
nadškof Anton Vovk.

zanimivost zase in so za človeštvo važna. O njih se zlasti mnogo razpravlja danes, ko se toliko govori in piše o "population explosion". Težko je razumeti, da je pri vsem tem še tolikšna površina dobre zemlje neizrabljena, pa z moderno tehniko (umetnim napajanjem in podobno) bi se tudi manj dobra dala veliko izboljšati. Bog že ve, kam gremo. Kljub znanstveni izobrazbi ne verjamem, da bi mi sami lahko preusmerili pot in cilje človeštva. Lahko pa s tehniko in novimi viri prehrane (morsko dno) pomagamo napraviti sliko bodočnosti življenja na svetu svetlejšo in lepšo..

Vsekakor je zemlja ena najvažnejših delov našega planeta, saj spada s Soncem (svetloba in toplota), vodo in ozračjem med darovalce življenja. Slovenci smo še posebej dolžni spoštovati ta božji dar — da se povrнем k mislim svojega dolgega uvoda v ta članek. Rod, ki z zemljo živi in jo obdeluje, je naš steber. Ob njem je narod vzdržal v preteklosti in bo — kar zadržno upam — tudi v prihodnosti. Le naj še dolgo drži resnica: Postrgaj Slovenca, pa boš v vsakem našel kmeta!



Slovenska
kmečka
idila

BUMERANG

V slovenskem mladinskem verskem listu je bila objavljena tale zgodbica. O VETRU govori, ki objavlja svoj dnevnik. Ko ga je zaneslo proti Avstraliji, je vanj zabeležil tudi srečanje s sinom plemenskega pogla-



varja. Fant je bil oborožen z bumerangom in v zvezi z njim je tole pomoderoval:

"Rad bi vam nekaj povedal o pošteni in odkriti besedi in o zahrbtnem govorjenju ter o laži. Danes sploh ljudje premalo spoštujejo besede. Veliko tega sem opazil po mestih, ki sva jih z očetom obiskala. Jaz pa vam povem, da je beseda prav taka kot moj bumerang. Uporabljam ga samo za lov in dobro pazim nanj, kajti to je zelo nevarno orožje. Če z bumerangom lovim, koristim sebi in drugim. Pravočasno ga moram ujeti, da ne zadene prav mene. Isto je z besedami. Če govorimo, govorimo tako, da bomo mi in drugi imeli od tega le korist! Če pa se z besedami zabavamo, moramo paziti, da nikogar ne žalimo in s tem še najbolj škodujemo sebi. Bumeranga ne moremo nikdar zavreči. Vedno se nam bo vrnil. Tudi beseda, ki ni iskrena in je lažniva, se vedno povrne na nas in nas lahko hudo rani. Pri nas je ponos vsakega, da zna s pridom uporabljati bumerang. Ponos vseh, tudi vas, pa naj bi bila s pridom porabljena vedno iskrena beseda . . ."

Ker lep nauk ne le za mladino, tudi za nas starejše. In ker primerja besede z bumerangom, ki ga vsi v Avstraliji poznamo, je nauk nam še bližji in razlaga še bolj razumljiva.

PAMET SE JE ODPRLA



Povest iz zgodnje mladosti

Nadaljevanje

(12. RAZBURKANA VELIKA NOČ)

Tako se je kaplan jezil na prižnici in jaz sem dobro vedel, nad kom se jezi. Zgodbo o vstajenju sem znal na pamet. Iz vsega srca sem pritrdil pridigarju, da takim pričam zares ne bomo verjeli. Gospod je pa menda mislil, da nas še ni do kraja prepričal. Zamizal je in nadaljeval: "Poglejte mene, dobro me pogledajte! Vsi vidite, da mižim. To se pravi, oči imam zaprte, čeprav ne spim. Recimo, da bi mižal skozi vso svojo pridigo, ali bi mogel kaj videti? Nič, to vsi veste. Potem bi pa šel praviti ljudem, kako je neki šolar doli v cerkvi drugemu šolarju jezik pokazal. Ali bi ljudje sprejeli moje pričevanje? Vprašali bi me: kako ste pa videli, da je šolar šolarju jezik pokazal, ko ste pa imeli vso pridigo zaprte oči? Prav bi rekli in prav bi imeli, ko bi mi nič ne verjeli. Pa jaz bi samo mižal, takole kot zdaj, saj zaspiti na prižnici resnično ne morem. Potem naj pa kaj verjamemo ljudem, tistim rimskim stražnikom, ki sami pravijo, da so spali..."

Da je gospod kaplan na prižnici tako dolgo mižal, je bilo nekaj novega. Kdo bi si tega ne zapomnil? Tudi njegove besede, ki jih je miže govoril, so morale ostati v spominu. No, potem je odprl oči in svetlo pogledal po nas doli v cerkvi. Takoj je lahko bral na vseh obrazih, da smo zdaj prav do kraja prepričani. Zato je začel spet pridigati kot po navadi. Nič več mu nisem sledil. Sicer je pa bilo popolnoma zadosti. Mama bo gotovo zadovoljna in mulc bo pozabljen. Gospod je še dolgo govoril, jaz sem pa videl pred seboj samo rimske vojake in jim metal v obraz besede: Spali ste...

Ko smo udrli iz cerkve, se nisem hotel pomešati med ljudi. Še Tičeta nisem poiskal. To nedeljo je bil z nama tudi Luš, ki je na pomlad začel hoditi redno v cerkev. Imel je že svojih šest let. Pa naj bosta Tiče in Luš kjer hočeta, jaz moram biti sam, da me kaj ne zmoti in ne pozabim pridige. Skoraj tekem proti domu in vse bližnjice sem pobral.

Že sem bil pri Žirovcu. Rimski stražniki, močno osramočeni, so bili vso pot ob meni. Še na misel mi ni prišlo, da bi se pri Žirovcu kaj ogledoval. Pa je nenadoma planil proti meni tisti pes, ki je bil zmerom odvezan in mu je bilo šekelj ime. Zalajal je, pa sem vedel, da me ne misli ugrizniti. Potem je zalajal tudi oni večji, ki je bil na verigi ob konjskem hlevu. Tretjega, ki je svoj čas čuval pri kravah, niso več imeli. Ne vem, kaj se mu je bilo zgodilo. Šekelj ni imel navade, da bi lajal nad vsakim človekom, ki je prihajal mimo Žirovca. Samo kadar je bil sam z Miceljnom na dvorišču, je lajal. Mislil je, da se mora pokazati ljudem, kako zna varovati Miceljna.

Pes mi je torej namignil, da Micelj ne more biti daleč. Pogledal sem. Res je sedela na klopi pod turškim kostanjem. Igrala se je

KDOR POZNA RAZMERE DOMA, niti malo ne dvomi, da je med nami izseljenci na delu tudi UDBA. Posluhuje se svojih poslanih agentov, pa tudi izseljencev samih, ki jih na en ali drug način prisili k sodelovanju. Švicarski listi so lani pisali o tem, saj je v Švici precej naših ljudi in dokazov je bilo dovolj. Nedavno so v Bernu naznanili, da bo odslej vsakdo, ki se bo pečal v Švici z vohunstvom na škodo tamkajšnjih prebivalcev in v korist tuje države, obsojen po členu 272. kazenskega zakonika. Ta odlok se nanaša na politično vohunstvo brez ozira na to, če se z njim peča švicar ali tujec; in ne glede na to, ali je ogleduštvo naperjeno proti švicarskemu državljanu ali tujcu, ki v Švici biva samo začasno. Na osnovi te odločbe je sodišče v Zugu obsodilo v odsotnosti nekega 21-letnega jugoslovanskega državljanca na deset mesecev pogojnega zapora ter ga pregnalo iz Švice za dobo deset let. Obsojeni je bil zaposlen v gradbeni industriji. Ko je leta 1972 obiskal svojo mater v Srbiji, ga je UDBA povabila na pogovor: pristal je na dogovor, da bo vohunil med rojaki v Švici in pošiljal poročila v Beograd. Ko je ponovno obiskal rojstno deželo, je imel zopet stik z UDBO in ji poročal, kot vse kaže, o vidovdanski proslavi srbskega kluba sv. Save v Zurichu. V začetku lanskega leta se je obsojeni srečal z neko mlado rojakinjo, hčerko lastnika umetniške galerije. Pri njej se je zanimal za njenega očeta in še nekatere druge rojake v Švici, kar je vzbudilo sum. Dekletov oče je moža prijavil policiji, ki je pri preiskavi našla njegovo zadnje nedoposlano pismo UDBI. — Švicarska zvezna policija je kasneje izjavila, da so bile po vrnitvi iz Švice v Jugoslavijo aretirane in kaznovane vsaj štiri osebe, češ da so imele stike s predsednikom kluba sv. Save. Uspeh poročevalca, ki morda niti sam ne misli, kako usodno je lahko njegovo na videz nedolžno poročanje...

Londonski slovenski list "KLIC TRIGLAVA" temu poročilu iz Švice dodaja: "Spricho novega stalinističnega režima v Jugoslaviji ni nobene-

ga dvoma, da se je poostrila vohunska dejavnost udbaških agentov v tujini, pa naj gre za zamejce, izseljence, sezonske delavce ali emigrante. Treba je opozoriti zlasti emigrante, ki hodijo na obisk v domovino, da v lastnem interesu ne nasedajo udbaškim vabam in da v primeru izsiljevanja ob povratku v tujino stopijo takoj v stik z lokalnimi policijskimi oblastmi ter jim vse razkrijejo. Častneje je biti lojalen do nove domovine kot pa vohuniti za vsiljeni nasilni režim lastne domovine.

Končno pa gre tu za obveščanje na škodo bližnjemu, ki se je umaknil v tujino in pošteno živi, četudi je doma še vedno v "črnih bukvah". Kje je vest takega obveščevalca, da ne govorim o njegovem hinavskem značaju? Koliko zla lahko povzroči — pa četudi zgolj iz strahu, lastnega prestiža pred domačimi oblastmi, lažjega obiska domačih . . .

Ne recite mi: Zgornji je švicarski primer in Švica je daleč! Mi pa smo v daljni in svobodni Avstraliji! . . . — Tudi med nami je lepo število obveščevalcev, ki prostovoljno ali prisiljeno poročajo. Niti ni treba direktnih zvez z UDBO — saj do nje je mnogo "nedolžnih" kanalov, ki pa so za marsikoga lahko prav tako usodni.

Kaj nam ni bilo strahu pred ovažanjem in njegovimi posledicami že doma dovolj?



DAROV ZA BERNARDOV TISKOVNI SKLAD: \$44.60 Srečolov na Materinski proslavi v Kew (slika Marije Pomagaj je darovala družina Lončar); \$30.— Toni Požar (NSW); \$14.— Vladimir Menart; \$10.— Zlata Arhar; \$9.— Karl Bezjak; \$8.— Miloš Abram, Dr. Josephine David; \$6.— Alojz Kocjančič, Jože Potoč-

s pirhi in pomarančami. Čudno lepo je bila oblečena in počesana. Obstal sem in jo gledal. Šekelj se je bil že obrnil in se vrnil k njej.

"Jeli, kako sem danes lepa", se je kar sama pohvalila.

"Za veliko noč si dobila vse novo," sem pritrdil.

Pogladila se je po obleki in pokazala, kako je sama sebi všeč. Mislim sem iti naprej.

"Ti pa kar sam iz cerkve?"

"Tekel sem, da bom prej doma. Tebe in vaših nisem nič videl. Sem hodil po bližnjicah."

"Saj mi nismo bili. Od prve maše so prišli prepozno, potem smo pa morali ostati doma."

Na to nisem vedel kaj reči. Spet sem se obrnil na odhod.

"Ti, počakaj! Ali hočeš zdajle iti pogledat, kako pri nas voda sama v kuhinjo teče?"

To je prevrglo vse moje misli. Kako naj odrečem?

"No, pa!"

Ogledal sem položaj, pa ni bilo žive duše blizu. Nameril sem se proti kostanju. Pes je spet zalajal. Micelj mu je ukazala: "Tiho, šekelj! Ne bo te snedel, ne."

Takoj je prijazno pomahal z repom in šel z nama do hiše. Micelj mu je ukazala, naj zunaj počaka. Pred pragom sem vprašal: "Ali so vsi doma?"

"Nobenega ni. Samo jaz in dekla. Hlapec je v hlevu pri kravah, mama je šla k vam. Mene ni marala s sabo."

Čudno je bilo, da je šla Žirovčeva takle čas k nam. Pa Micelj mi ni dala časa, da bi še kaj vprašal. Moral sem za njo v kuhinjo. Dekla si je dala nekaj opraviti tam, drugega človeka ni bilo nikjer. Ko je dekla videla, da me ima Micelj na skrbi, se ni dosti zmenila zame. Poznala se pa nisva, zakaj ni še bila dolgo pri hiši. Potem mi je Micelj vse razkazala, da sem imel kaj gledati.

Iz zidu v kotu je molela železna cev, na njej bil pritrjen petelin. Micelj ga je zasukala, da je voda veselo pritekla in se zlivala v škafo. Bilo je nad vse imenitno. Potem me je Micelj odvedla skozi majhna vrata na prosto. Takoj za vrati so bile stopnice v breg. Šla sva po njih in zagledal sem v tleh lesen pokrov. Micelj mi je povedala, da je pod njim narejen tolmun iz cementa. Vanj teče voda naravnost iz zemlje. Naj poslušam, je rekla. Prislonil sem uho, da sem dobro slišal klokanje vode. Potem je še povedala, da teče voda iz tega tolmana tudi v oba hleva. Pa ne po ceveh, ampak kar po vrhu zemlje. Kolikor je ne porabijo v kuhinji, vsa tako odteče. Res se je vil od tolmana po bregu majhen potoček.

"Bi rad videl moj mlinček?" je vprašala.

Seveda sem brez pomisleka pokimal.

Pomigala mi je za sabo in me odvedla proti hišnemu voglu. Tam je potoček naglo padal za dober korak navzdol. V mehka tla je bil vdolan žlebič iz drevesne skorje. Po njem je tekla voda in padala na lopate kolesca, izrezanega iz leskovih palic. Kolesce je veselo teklo in metalo vodne kaplje daleč od sebe. To je bil Miceljinov mlinček. Kar zaveroval sem se v prijazno igrabo.

"Zdaj si vse videl", je rekla Micelj. "Zdaj verjameš?"

"Verjemem", sem rekel. "Pa o mlinčku mi nisi nikoli povedala."

"Oh, to ni nič takega", je zamahnila. "Ko sem bila majhna, sem ga rada gledala in se igrala z njim. Zdaj to ni nič. Kar tebi bi ga dala, če bi imeli pri vas kaj vode."

Zmignil sem z rameni. Ja, ko bi bil tisti hudournik ostal pri nas! Saj jaz bi se tudi ne menil dosti za mlinček, ampak naši otroci . . .

K nama je prišel okoli vogla Šekelj, ki naju je zaslišal ali zavohal, kaj vem. Potem smo šli vsi trije pred hišo. Jaz sem se spomnil, da se mi mudi domov. Bogve kaj si mislijo, ko sem se tako zamudil. Obrnil sem se, da odidem. Takrat sem zagledal čudno reč.

Ob konjskem hlevu je stal vprežen zapravljenček. Hlapec je že sedel na njem z vajetmi z rokah. Zraven sta stala moški in ženska. Bila sta Žirovčeva mama in naš ata. Silno sem se začudil. Žirovčeva je atu še nekaj naročala. Ves zaverovan sem gledal, kaj bo iz tega. Micelj in Šekelj sta se mi že nekam izgubila. Ata je sedel na voz in hlapec je pognal. Žirovčeva je obstala na mestu in gledala za njima.

Vse je bilo tako čudno, da se mi je naredilo pri srcu čisto neznan. Že sem hotel skočiti in vprašati Žirovčevo mamo. Pa sem se premislil; kar nekaj strah me je prijel. Stekel sem in bil doma, preden bi zmolil očenaš.

Pa tudi pri nas doma ni bilo vse prav. Tiče in Luš sta bila že goloroka: morala sta biti že precej časa doma. Tiče je sedel pri mizi in nekaj bral, Luš je bil med otroki, ki so bili čudno molčeči. Mame ni bilo videti.

"Kje si pa zaostal?" je vprašal Tiče.

"Bom mami povedal. Kje pa so?"

"V kuhinjo so se zaprli. Naj bomo tiho, so rekli. Južina bo kmalu."

Govoril je šepetaje. Tudi jaz sem komaj slišno vprašal:

"Kam so pa ata šli?"

"K Žirovcu. Mati jih je prišla nekaj prosit. Ali nisi nič videl, ko si šel mimo?"

"Nekaj se mi je zdelo. Ali veš, zakaj so šli?" "Ne."

Potem smo bili vsi tiho. Imel sem občutek, da se nekaj godi. Pa nisem mogel prav nič uganiti, kaj bi moglo biti.

Kmalu je mama odprla kuhinjo. Poklicala je Tičeta in mene, da sva nesla žlice in vilice na mizo. Jedi je sama prinesla. Njen obraz je bil tak, da je neprestano ukazoval: Otroci, le tiho! Razumeli smo in molčali kot miške. V taki napetosti nismo še nikoli južinali. Kljub vsemu sem se spet spomnil na pridigo. Da, še bi jo znal povedati! Po tihem sem ponavljal kaplanove očitke spečim stražnikom. Pa kako naj sprožim pogovor, ko še Tiče tako zvesto molči? Kar tesno mi je bilo pri srcu.

Nazadnje se je mama vendar otajala:

"Je bilo zelo lepo v cerkvi?"

Dvignila je oči in sem videl, da je vprašanje veljalo Tičetu. Preden je mogel fant kaj reči, se je mama odtrgala od mize. Videli smo, da je imela pogled uprt skozi okno, ko je vzkliknila:

"Oh, pa jo mora ravno danes spet prinesiti!"

Odhitela je ven in kar za voglom ustavila — teto! Dolgo sta se zadržali, poslušali pa nismo. Saj tudi ni bilo prav nič glasu slišati v hišo. Nekaj časa smo čakali, potem je Tiče molil, pa posodo smo znesli v kuhinjo. Jaz sem počistil mizo, potem smo spet molčali in bili čisto pri miru.

Čez čas je bilo podobno, da sta se oni dve le domenili. Mama se je spet zaprla v kuhinjo. Seveda, saj mora pomiti posodo. Teta je prišla k nam v hišo. Nekam hitro je stopila, drugače pa je bila na moč prijazna. Če bi bil človek takrat znal več slovenščine, bi si gotovo dejal: Teta je danes tako ljubezniva, da je kar sladka. Na vse načine se nam je skušala priljubiti. Zdi se mi, da se ji je le deloma posrečilo. Od prejšnje napetosti je bil tako velik skok, da smo čutili: Teta se sili.

(Nadaljevanje prih.)

nik, Rado Škofic, N.N., Eva Wajon, Tone Gabršek, Ivan Legiša; 5.— Valerija Sedmak; \$4.— Štefanija Smole; \$3.— Marija Žbogar, Ivana Berginc; \$2.— Jože Lipeč, Leopold Dejak, Janez Rutar, Marija Kogovšek, Marija Radič, Ljudmila Fijavž, Gabrijel Čefarin, Pavlina Pahor, Jože Peršič, Ivanka Dodič, Dinko Zec, Savo Tory, Franc Bračko, Ivanka Bcbek, Vera Može, Kunegunda Turk, Ana Bertancelj, Franc Erpič, Anica Sivec, Alojzija Ferbežar, Davorin Zorzut, Alojz Mihič, Danilo Kresevič, Zora Kirn, Pino Ivančič; \$1.— Edvard Robnik, Jože Brodnik, Maks Furlan, Frida Vuletič, Louis Širca, Zlatko Sket, Teresa Kaiser, Anton Mršnik, Frances Modic, Peter Košak, Štefan Srnec, Marija Frank, Adam Klančič, Anton Bogovič, Ivan Tom, Stana Fatovič, Jurij Bogdan, Mirko Brenčič, Pavla Pirc, Stanko Andrejašič, Karel Barber, Mi-ro Novak.

P. STANKO PODERŽAJ, INDIJA: \$2.— Helena Pirc, Pavla Pirc.

P. EVGEN KETIŠ, AFRIKA: \$100.— N.N.; \$10.— Ivanka Bajt, Katarina Kurtež (za lačne).

P. HUGO DELČNJAK, AFRIKA: \$30.— Druž. Anton Bavdek, \$5.— Ivan Kovačič, Julka Mrčun, druž. Laurenčič, Stanko Andrejašič; 3.— N.N.; \$2.— Karolina Gregorič, N.N., Andre Zacutti, Davorin Zorzut; \$1.50 N.N.; \$1.— Marija Radin, Francka Anžin, Silvo Kristan, Mihaela Zafran.

FRANČIŠKOVA MLADINA:

\$5.— Ivan Kovačič, 2.— Davorin Zorzut; \$1.— Vera Može.

BARAGOVA ZADEVA: \$10.— Janez Primožič (izpolnjena zaobljuba).

Za NAGROBNI SPOMENIK

P. BERNARDU preko "MISLI" poslali: \$5.— Julka Mrčun; \$3.— Druž. Košir; \$2.— N.N., Karolina Čargo, \$1.— Marta Jakša.

Za MOZAIK MARIJE POMAGAJ V NAZARETU preko "MISLI" poslali: \$15.— Družina Figar; \$10.— Ivan Kovačič; \$5.— N.N.; \$1.— Marta Jakša.

Dobrotnikom Bog povrni!

NOV GROB. — V soboto 18. maja 1974 je v bolnici v Penrith-u preminula komaj 35 letna **MARIJA MELINC**, rojena Semper. Že dalj časa je bolehal na slabokrvnosti. Rojena je bila 27. 6. 1938. v Kutini. V Avstralijo je prišla v februarju 1957 z ladjo "Australia". Kmalu nato se je poročila v cerkvi v St. Marys z Rafaelom Melincem, ki je po rodu iz Trnovega ob Soči (v Avstraliji od leta 1952). Poleg moža zapušča pokojnica hčer Margaret, 15 let, ki je dijakinja 4. razreda srednje šole St. Agnes, Rooty Hill, in Marijo

ml., 12 let, ki je v prvem razredu iste šole; dalje dve sestri, v domovini pa ima še živega očeta in več bratov ter sester. Pogrebna sv. maša za pokojnico je bila opravljena v torek 21. maja v farni cerkvi okraja St. Marys, N.S.W.. Tam je bila tudi pokopana. V Merrylandsu je bila opravljena zanjo sv. maša 3. junija. Možu Rafaelu, otrokoma, sestrama in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje. Spomnimo se pokojnice v molitvi! R.I.P.

P. VALERIJAN

Z Vseh Vetrov

V NAŠEM ČASU tolikrat slišimo nadute besede, da bo končno "znanost končala z vero". Pa so navadno izgovorjene iz ust oseb, ki o znanosti kaj malo vedo, o veri pa še manj. Zato so bolj zanimive izjave znanstvenikov svetovnega slovesa, ki so prav preko znanosti prišli do spoznanj in duhovne poglobitve. Znan je Einsteinov izrek: "Bolj ko se poglobljam v atome, bolj sem prepričan, da je Nekdo, ki jih je naredil . . ." Pa bi lahko citiral še desetine in desetine izjav iz ust svetovnoznanih mož na polju raznih znanosti.

Nedavno je ukrajinski strokovnjak za jedrsko fiziko, dr. Dočenko, izjavil, da je po vseh svojih študijah prišel do spoznanja, da mora vzdrževati svet neka "nematerialna sila". Po njegovem mnenju bo svobodno raziskovanje po sedaj veljavnih metodah zahodnega sveta slej ali prej privedlo do temeljnega spoznanja, da vse veselje vzdržuje božja sila.

Dr. Dočenko je vrsto let sodeloval pri programu sovjetskih Akademij znanosti za medcelinske in vesoljne rakete. Leta 1966 je bil poslan v Kanado, od koder se ni več vrnil v Rusijo. Med drugim je tudi izjavil, da najmanj tretjina sovjetskih znanstvenikov iskreno išče resnico in pravičnost na poti, ki jo je pokazal Kristus. Tudi to je zanimiva izjava.

Dr. VALENTIN MERŠOL je letos v Clevelandu praznoval svojo osemdesetletnico. Mož zasluži, da se ga spomnimo tudi mi. Pred vojno je bil priznani ljubljanski zdravnik, primarij splošne bolnišnice, obenem pa je vedno opravljal tudi vrsto visokih stanovskih funkcij: med drugim je bil predsednik Slovenske zdravniške zbornice in podpredsednik Zveze jugoslovanskih zdravniških društev v Belgradu. Bil je vedno zaveden Slovenec in odličen katoličan. Ker ni odobral nasilja, se je v maju 1945 s prvimi desettisoči beguncev umaknil na Koroško. Prav njegova intervencija pri feldmaršalu Alexandru je pripomogla, da je bilo ustavljeno nasilno vračanje v domovino — žal šele potem, ko je bilo 12.000 naših fantov in mož že vrnjenih in brez sodbe pobitih. Ostale tisoče je rešil dr. Meršol, ki je potem storil mnogo dobrega tudi po begunskih taboriščih. Njegovo ime bo ostalo v zgodovinski slovenskega begunstva zapisano z zlatimi črkami. Tudi iz Avstra-

lije mu kličemo: Še na mnoga zdrava leta!

USTANOVA ALFREDA JURZYKOWSKEGA je najvažnejša poljska kulturna ustanova v velikem svetu, ki vsako leto podeljuje posebne nagrade za kulturno delo Poljakom in tujim prevajalcem poljskih jezikovnih umetnin. Svoj sedež ima v New Yorku. Slovenski izseljenci smo lahko ponosni, da je med letošnjimi nagradenci te ustanove tudi naš rojak **dr. Tine Debeljak**, predsednik Slovenske kulturne akcije v Argentini. Nagrajenec je bil izbran kot vnet in odličen prevajalec poljskih del. K mednarodnemu priznanju naše iskrene čestitke!

O ZATONU "PROSVETE", slovenskega "naprednega" dnevnika v Ameriki, smo nedavno poročali. Nehal je izhajati z 31. decembrom zaradi finančnih težav. Na prizadevanje čitateljev in prijateljev pa je v februarju zopet oživel in bo v bodoče izhajal trikrat na teden. Ga le niso pustili žalostno umreti.

Da, življenje slehernega lista, tudi mesečnika, ne zavisí samo od uredništva in uprave, ampak v glavnem od čitateljev in dobrotnikov. Mnogi izmed njih se šele s smrtjo lista zavedo, kaj so v njem imeli in kaj so z njim izgubili.

NAŠI MOŽJE se radi smejejo avstralskim zakoncem, ker pomagajo svojim ženam pomiti posodo in še kaj drugega postore v kuhinji. Kolikokrat sem že slišal marsikatero pikro in posmehljivo na ta račun. Zato pa me je presenetila statistika, ki pravi, da se **bolgarski možje najbolj** spoznajo na delo v gospodinjstvu ter v prostih dneh pomagajo svojim ženam celih pet ur dnevno. Bolgariji sledi še pet dežel izza železne zavese. Angleži so se po tej statistiki bolj slabo odrezali: njihova pomoč ženi znese le dve uri in 42 minut za pomivanje posode, brisanje prahu in čiščenja oken. Na prvem mestu pa so v tem, da največ Angležov nosi svoji ženi zajtrk na posteljo. Nemški zakonec pomaga ženi v prostih dneh tri ure in 21 minut, kar je za dve minuti več kot Francoz. Američan zaostaja za Nemcem za 18 minut, Belgijec pa za 19. Avstralci v statistiki sploh niso prišli v poštev — torej se jim ne bomo nič več posmehovali, če jih bomo videli s predpasnikom pri pomivanju (ali razbijanju) posode . . .

"MINORES"

ANSAMBEL

DUHOVNIH POPEVK

GOSTUJE V AVSTRALIJI



Ansambel sestavljajo minoritski bogoslovci iz Dobrunj pri Ljubljani. Poleg duhovnih pesmi imajo na sporedu tudi lepo zbirko narodnih in modernih pesmi. S svojimi koncerti so nastopali že po vsej Sloveniji, pa tudi med našimi izseljenci po Evropi — zdaj bodo s svojimi nastopi razveselili tudi nas.

SPORED KONCERTOV:

SYDNEY: Sobota 13. julija ob sedmih zvečer — PADDINGTON TOWN HALL.

Nedelja 21. julija ob šestih zvečer — AUBURN TOWN HALL.

Po obeh koncertih domača zabava s plesom. Vstopnice v predprodaji pri Sv. Rafaelu, pri Slovenskem društvu in pri klubu Triglav. Povsod dobite tudi listke za NAGRADNO TEKMOVANJE. Žrebanje bo na koncertu 21. julija.

WOLLONGONG: Nedelja 14. julija ob 6.30 zvečer — WOLLONGONG TOWN HALL.

Po koncertu domača zabava s plesom. Vstopnice v predprodaji pri: J. Božič, "Espresso Cafe", 108 Keira Street (Tel.: 29-7867 po osmi uri zvečer), B. Brodnik (Tel.: 84-4292), Zvonko Groznik (Tel.: 61-4075) in pri društvu Planica. Tudi listki za NAGRADNO TEKMOVANJE so na razpolago.

ADELAIDE: Petek 26. julija zvečer — NAJBRŽ V POLJSKI DVORANI

V priredbi župnije sv. Jožefa-Delavca, Ottoway

Sobota 27. julija ob šestih zvečer — SLOVENSKI DOM, W. Hindmarsh.

Po koncertu prosta zabava s plesom.

Nedelja 28. julija ob šestih zvečer (po slovenski maši) samo koncert z drugim sporedom — ista dvorana.

BERRI, S.A.: V ponedeljek 29. julija po večerni maši.

MELBOURNE: Sobota 3. avgusta ob osmih zvečer — BARAGOVA DVORANA v Kew.

Nedelja 4. avgusta ob štirih popoldne — ista dvorana.

MORWELL: Sreda 7. avgusta — FARNA DVORANA. Po večerni maši ob sedmih.

WODONGA-ALBURY: Petek 9. avgusta ob osmih zvečer — BARANDUDA HALL

pri Wodongi. — Po koncertu domača zabava s plesom.

GEELONG: Sobota 10. avgusta zvečer — CORIO CENTENARY HALL.

Po koncertu domača zabava s plesom.

CANBERRA: Sobota 17. avgusta ob osmih zvečer — SLOVENSKI DOM, Phillip.

Nedelja 18. avgusta ob treh popoldne — ista dvorana.

Obakrat sledi prosta zabava s plesom.

BRISBANE: Sobota 24. avgusta ob 7.30 zvečer — CHADWICK HALL, Creek Road, Carina.

Za vstopnice skrbi društvo Planinka.

Ne zamudite prilike, ki Vam je na razpolago! Povabite na koncert tudi znance drugih narodnosti, saj so številne duhovne popevke po svoji melodiji mednarodno znane.

VSI VLJUDNO VABLJENI



KOTIČEK NAŠIH MALIH

POT DO KRUHA

KMETIČ JE SEME VSEJAL,
BOGEC JE SONČECE DAL,
DEŽEK IN VETRČEK VMES,
PA JE RODILO ZARES.

PRİSEL ŽANJICIC JE TROP,
ŽENE VEZALE SO SNOPI,
KMALU JE CEPEC ZAPEL,
MLINAR NAM MOKO JE ZMLEL.

MATI SO SPEKLI NAM KRUH,
KRUH PRI NAS NIKDAR NI SUH,
PROSIMO VEDNO BOGA,
DA BI NE ZMANJKALO GA.

L. ČERNEJ

MOJA NESREČA. — Mamici sem letos za materinski dan kupil lepo vazo. Vem, da ima rada cvetje in ga bo brž stavila v vazo na mizo, meni pa v zahvalo dala poljubček. Toda imel sem smolo. Ko sem mamici voščil in ji dajal darilo, mi je vaza padla na tla in se razbila na tisoč kosov. Jaz sem začel jokati, mama pa me je objela in rekla: "Nič ne bodi žalosten! Pokazal si svojo ljubezen do mene in to je več vredno kot pa vaza". Potem sem nesel črepinje v smeti za hišo.

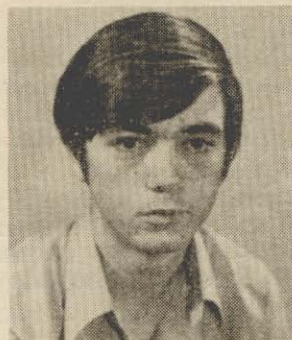
Tako je letos zame minil materinski dan. Drugič bom pa bolj pazil ali pa bom mamici raje kupil kaj takega, ki se ne razbije. — Joe Mavec, 12 let, Sunshine, Vic.

Med mojimi počitnicami sva z mamo obiskali kraj, kjer dela atek. Še prej pa smo šli na tržnico, kjer smo videli dosti malih piščančkov in kokoši ter dosti vsega drugega. Ko smo prišli k ateku, smo imeli skupaj kosilo, potem je moral atek iti nazaj delat, mi pa smo se vrnili domov. Peljali smo se z vlakom. To je bil lep dan mojih počitnic. Še lepši dan pa je bil, ko sem bila pri prvem svetem obhajilu. O tem bi lahko dosti napisala, pa je premalo prostora. Takih dni si še želim. Skrbela bom, da bo Jezus vedno ostal moj prijatelj. — Sonja Janž, 8 let, Croydon, N.S.W.

Ko sem bil z mamo in atom v Sloveniji na počitnicah, sem od tam odnesel veliko spominov. Bratranca Božo in Milan sta me vzela s seboj na pašo. Naredili smo ogenj in smo pekli koruzo. Teta je imela kravo, ki je bila huda. Jaz sem zažgal palico in sem se hotel s kravo pošaliti. Krava pa se je zagnala proti meni in ni prav nič poznala šale. Dvignila me je na svoje roge in me nekaj časa nesla. Tako sem se prestrašil, da mi niti večerja ni dišala, ki sta jo skuhali moja mama in teta. Kravja nožnja na rogovi mi ni bila prav nič všeč. Bratranca pa sta se mi smejala: Tebe je nesla, naju je pa že brcala, pa sva še živa... To svojo zgodbo si bom za vedno zapomnil. — Peter Bračko, 10 let, North Caulfield, Vic.

DRAGI OTROCI!

V N.S.W. gremo danes po slovenskega fanta. Kar prav bo, da se ustavimo pri ŽABKARJEVIH v Barrack Heights in se pozdravimo z njihovim BRANKOM. Poleg Stanka in Sonje dela kot najstarejši staršem še posebno veselje. Tam ni prilike za slovensko šolo, v Sydney pa je predaleč. In vendar: četudi je bil Branko komaj dve in pol leti star, ko je prišel s



starši v Avstralijo, je njegova slovenščina zelo dobra. Dom je njegova slovenska šola in z mamo ne samo rešujeta slovenske križanke, ampak jih tudi sestavljata. Bral sem njegovo pismo, ki ga je v slovenskem jeziku pisal staršem lansko leto, ko je bil prvič zdoma: kot odlični dijak je bil poslan na posebni tečaj v International Science School, Sydney. Marsikaterega dijaka v domovini je s pismom posekal. Kdo bi takega fanta ne bil vesel?

Da materinski jezik Branku prav nič ne škoduje v redni angleški šoli, je lep znak to, da je vsa leta odličnjak in najboljši v razredu. Tudi v zadnjem šolskem letu je bil zopet Dux in je prejel za svojo pridnost lepo knjižno nagrado. Je vesten pri učenju in izpolnjevanju šolskih predpisov, zgled vam vsem, slovenskim otrokom po širni Avstraliji. Bomo videli, kaj bo odločil za svoj poklic in kaj bo v bodočnosti dosegel. S starši pa smo na Žabkarjevega Branka že zdaj ponosni tudi mi in mu samo želimo, da bi po tej poti nadaljeval k še večjim uspehom.

FRANKSTON, VIC. — Iz MISLI smo izvedeli za smrt dragega Švigljevega očeta. Po tolikih letih tujine mu ni bilo dano, da bi vsaj nekaj let večera življenja preživel na domu. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Izrekamo naše globoko sožalje sinovom v Sydneyu: Tonetu z ženo, Ivanu, Lojzu in Jožetu. — **Koširjeva družina.**

HOBART, TAS. — Po dolgem času se zopet oglašamo Slovenci iz Hobarta in vsem skupaj pošiljamo iskrene pozdrave. Sicer nisem navdušen pisar, zato bom bolj kratak.

Dne 3. februarja letos smo hobartski Slovenci slavili prvo obletnico ustanovitve našega tasmanskega slovenskega društva "BLED". Ob tej priliki smo priredili ples, ki smo ga združili z občnim zborom. Odbor prvega leta je bil ponovno izvoljen še za eno leto. Večer je prav po slovensko veselo potekel in vsi smo bili zadovoljni. Res je naše društvo zelo majhno po številu, saj ima komaj 33 članov, pa še ti niso vsi slovenskega rodu, a vsi smo zares kot ena družina. Kje so še drugi rojaki po Tasmaniji? Samo želimo, da bi tudi drugi uvideli, da se da z dobro voljo le nekaj narediti za skupnost. Čim več nas bo povezanih v društvo, globlje bo vsajena korenina slovenstva. Kar gradimo, gradimo tudi za naše otroke. Kje je slovenski ponos? Ali pa je morda preveč ponosa v posameznikih, da se nekateri kar ogibajo slovenske družbe? Ali ni lepo biti v prijateljskih odnosih med sabo in eden drugemu v pomoč v slučaju nesreče ali bolezni? Na tej podlagi je bilo zgrajeno naše društvo in tako hočemo nadaljevati. — Iskrene pozdrave vsem! **Jože Mavrič, predsednik.**

UNANDERRA, N.S.W. — "Veliki zvon je zabučal iz lin pri fari. Od gore do gore je zadonelo kakor božji glas . . ." Tako sem bral v zadnjih MISLIH v Finžgarjevem odlomku o slovenski nedelji. Da, da, veselili smo se tega glasu, ki je oznanjal slovesnost.

V istih MISLIH sem videl tudi sliko p. Valerijana, kako odbija deske okoli enega zvončkov; in videl sem, da sta ostala dva še vedno v patrovem avtomobilu, verjetno celo z ogradjem in jarmi. Moral sem se pošteno nasmejati. Spomnil sem se namreč na prej enkrat objavljene vrstice, da so italijanski kapucini v Melbournu morali svoje zvonove zazidati, in na pripombo p. Valerijana, da "bo moral biti bolj kratak z zvonjenjem, da se še njemu ne pripeti kaj takega . . ." Ubogi narod, sem si mislil, brez srčne kulture in s srcem v okovih! Teh zvončkov pa se jim res ne bi bilo treba bati — saj dvomim, če bodo soseda zbudili . . .

Pred nekaj dnevi sem gledal na televiziji, kako se je naš emigracijski minister A. Grasby spopadel s tremi, ki so zastopali avstralsko takozvano "belo politiko".

Zalostno je odrekati pravice človeku zaradi barve kože, saj je vendar naš brat pred Bogom. Pa saj taki ne sovražijo samo druge barve kože — takim tudi Evropejci nismo dobrodošli. Pač le v kolikor jim je delavec nujno potreben v razvoju industrije. Od mojega prihoda v Avstralijo leta 1958 pa do danes je prebivalstvo narastlo komaj za nekaj milijončkov, pa se gotovi krogi borijo v prid uzakonitvi splava, proti novemu priseljevanju itd. . . . Res bi bil čas, da se enkrat uredijo socialne pomankljivosti. Tudi je mnogo novonaseljencev nepriznanih poklicev, obenem pa vemo, da svojim prodajajo spričevala . . .

Ni dolgo tega, ko sem na TV-sporedu KUNG-FU slišal tale moder izrek: "Sovražiti je kot piti slano vodo!" Mislim, da bi naša Avstralija potrebovala še veliko duhovnikov, ki bi oznanjali božje zapovedi in enakopravnost pred Bogom ne glede na kožo — **Ciril iz Brezij.**

MELBOURNE, Vic. — Čitala sem z MISLIH članek izpod peresa Danice Novak: Zakaj je osamljena? Ko bi to osamljeno srečala, bi ji povedala, da ni sama na tem svetu tako grenko razočarana. Tudi moje življenje je zelo podobno njenemu, samo da sem ostala sama s tremi otroki in vse tri pripeljala do poklica. Pa ni bilo lahko — vseskozi je bila trnova pot. Zdaj sem pa spet sama. Večkrat sem poskusila najti razumevajočega človeka, pa ga do dones nisem srečala. Odrasla sem sama brez staršev, na kmetih med živino, nimam ne brata ne sestre. Včasih si mislim, da imajo tisti prav, ki mi govore, naj bom srečna, da nimam moža. Saj je danes tako malo srečnih zakonov. Imela sem priliko spoznati vdovca; ko sem mu omenila, da imam rada živali, mi je zelo nesramno odgovoril in med nama je bilo že z začetkom vsega konec. Tako sem tudi jaz ostala sama in sem se kar vživela, da je ta pot najboljša. Osam-

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

MELBOURNE – LJUBLJANA

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA



SLOVENIJA TRAVEL CENTRE



Ker je junijsko letalo že zasedeno, smo organizirali še en polet z odhodom iz Melbourn dne 16. JULIJA 1974. Prijavite se čimprej po telefonu, pisмено ali osebno. Dokler bo kaj mesta na letalu, Vam bomo radi ustregli.

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

Čez dan:

**72 Smith Street,
Collingwood, 3066, Vic.
Tel. 419-1584 - 419-2163**

Po urah:

**Paul Nikolich, Tel. 44-6733
Ivan Gregorich,
Tel. 842-1755**

ljene bi rekla: ne klonite glavo, saj niste edina, ki vas je življenje tako kruto razočaralo. Pa mislim, da bo tudi njej zasijalo sonce, ko bo držala v rokah vnuka ali vnučka — takrat bo verjetno pozabljeno vse gorje in novorojenček bo prinesel božji blagoslov tudi v spomine osamljenosti in bridkosti. Človek začuti, da je potreben ne samo otročku, ampak tudi hčerki in zetu, in vsi trije bodo hvaležni za ljubezen. To sem tudi sama doživela.

Lepo pozdravljam vse bralce MISLI. Tudi lepa hvala za članke Stanka Ozimiča, ki nam na tako prijeten način razlaga geologijo in obenem budi ljubezen do domače zemlje, ki smo jo morali zapustiti. Tudi jaz sem zrastle na našem zelenem Pohorju. — **Anica Vrbančič.**

Urarsko in zlatarsko podjetje:

ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER

31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.

(nasproti postaje)

Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno. Sydneyjski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

BRISBANE, QLD. — Nedavno je upravni odbor našega društva PLANINKA sklical letni občni zbor, da si zbere novih moči za nadaljnje delo. Razrešen je bil lanski odbor, ki so ga sestavljale same požrtvovalne in gostoljubne žene, in žele priznanje nas vseh. Tudi letos je bilo težko najti ljudi, ki bi zagrabili za delo. V tem je vzrok, da se vsi občni zbori naših izseljenskih organizacij navadno vlečejo pozno v noč. Končno smo novi odbor le dobili in to so nova imena: Predsednik — Jože Barbiš; podpredsednik — Viktor Pahor; blagajničarka — ga. Edita Penko; tajnik — Mirko Cuderman; poverjenik za članstvo — Rudi Štavar; nadzorni odbor: Slavko Pekolj, Albin Škrbec in Stanko Zadavec. Na naslednjem sestanku si bomo odmerili delo, ki nas čaka. Marsikaj bi radi, če bomo le zmogli.

Na občnem zboru smo zvedeli tudi novico, da bo kmalu tudi med nami ansambel MINORES. Marsikateremu je ansambel minoritskih bogoslovcev že poznan, saj jih poslušamo na ploščah duhovnih popevk. Zato goste z veseljem pričakujemo in jim že zdaj kličemo veselo dobrodošlico v "kraljičini deželi".

Na tretjo majsko nedeljo je tudi naša škofija prazno-

52-letna Slovenka želi spoznanja z resnim rojakom v svrhu ženitbe. Odgovor z osebnimi podatki pošljite na uredništvo "MISLI", ki bo pismo posredovalo na naslov.

vala svojo emigrantsko nedeljo. V brisbanski stolnici sv. Štefana je bila slovesnost somaševanja tukajšnjih izseljenskih duhovnikov. Odpevi in odgovori so bili v raznih jezikih. Slovenci nismo bili zastopani, saj nimamo stalnega duhovnika. Pa tudi udeležbe z naše strani žal ni bilo, razen dveh družin, vsaka iz svojega konca našega mesta — Petri in Park Ridge. Kako srečni so rojaki v večjih središčih — zlasti v Sydneyu in Melbourne — pa se mnogi tega najbrž niti ne zavedajo.

Lepe pozdrave vsem — **Mirko Cuderman.**

JOŽE VOLF, morda po maminem priimku **ŠERCER**, je mogoče kje v Avstraliji. Rojen je bil v Bezgovici pri Osilnici nekako 1927 leta. Leta 1942 je bil v Italiji (Treviso), nato v Nemčiji, od koder je po končani vojni zelo verjetno emigriral v Avstralijo. Če bere te vrstice ali ga kdo bralcev pozna, naj mu sporoči, naj se oglasi na uredništvo MISLI. V Avstraliji je njegova sestra Ana, ki bi pogrešanega brata zelo rada našla.

Bi kdo vedel, kje se nahaja **ANTON CVEK**, rojen 1943 v Celju, v Avstraliji od leta 1962. Svoj čas je bil v Baragovem domu in je tudi kasneje živel nekaj let v bližini, zaposlen pa je bil v Kew Cottages. Zadnji krat se je oglasil mami leta 1966 iz Hawthorn. Mamo skrbi, da se mu je kaj zgodilo.

“No, zdaj pa spet kar dobro hodite. Kajne, ste si le dali izrezati svoje kurje oko?”

“Saj sploh nisem imel kurjega očesa. Ves teden sem hodil z manštnim gumbom, ki mi je padel v čevelj...”

Mestni turist opazuje, kako odlaga kmet gnoj na vrtu.

“Oprostite, kam pa boste dali gnoj?”

“Na rdeče jagode”.

“Hm, čudno! Mi pa dajemo na rdeče jagode vedno smetano”.

TEL. 47-2363

TEL. 47-2363

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, OTTOWAY, S. A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje redno in po zmerni ceni.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente, pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

TEL. 47-2363

TEL. 47-2363

PHOTO STUDIO

VARDAR

108 GERTRUDE STREET, FITZROY,

MELBOURNE, VIC.

(blizu je Exhibition Building)

TELEFON: 41-5978 — DOMA: 44-6733

IZDELUJE:

prvorazredne fotografije vseh vrst, svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, črno-bele in barvne.

POSOJA BREZPLAČNO SVATBENA OBLAČILA.

Pri nas dobite lahko tudi poročne vence in cvetje ter ostale poročne potrebščine.

Odprto vsak dan, tudi ob sobotah in nedeljah od 9—6.

Po sedmi uri zvečer se glede svatb dogovorite po telefonu: 44-6733.

PAUL NIKOLICH



REŠITEV KRIŽANKE zadnje številke:

Vodoravno: 1. ljubavnik; 9. OMO; 10. kojot; 13. važen; 15. preseda; 17. Amen; 18. urar; 19. RVR; 20. sok; 21. opij; 22. knez; 23. prod; 24. dreza; 26. plen; 27. svoj; 28. april; 30. stop; 32. tron; 33. imam; 34. sir; 36. red; 37. oven; 38. kila; 39. apostol; 41. pivec; 42. narek; 43. ate; 44. lastovica.

Navpično: 2. Jožek; 3. umen; 4. bon; 5. iker; 6. kos; 7. podvez; 8. kvas; 11. Jernej; 12. Tarzan; 14. Amor; 15. prid; 16. raj; 18. upon; 21. orel; 22. krop; 23. plin; 24. dvom; 25. katran; 26. prodor; 27. stan; 29. prepad; 30. smel; 31. vile; 33. Ivo; 34. sivec; 35. raca; 37. otka; 38. kiti; 40. sel; 41. pav.

Rešitev so poslali: Lucija Srnc, Anton Šajn, Lidija Čušin, Jože Grilj, Vinko Jager, Lucija Laznik, Jože Pust, s. Silvestra, Dragica Gelt, Francka Anžin, Marija Bizjak in Emilija Šerek.

Zdaj pa je rešitvi križanke Vinko Jager tole pripisal k Lidijini pripombi v zadnji številki: "Ali ima gospa Lidija v majski številki prav ali ne, je najbolje nič reči. Moški poznamo tudi pregovor: Kdor molči, deventim odgovori! Če ta pregovor velja tudi za ženske, je zares neprecenljiv . . ." No, vsaj eden od ugankarjev se je oglasil! Če velja tudi pregovor: "Kdor molči, soglašal!" — potem ima gospa Lidija kar prav. Zal Vinko ni bil tako srečen, da bi ga zadel žreb. Nagrado za križanko je dobil Jože Pust.

STE ZAVAROVANI ZA SLUČAJ BOLEZNI?

Za ZDRAVNIŠKO in BOLNIŠKO ZAVAROVANJE (Medical and Hospital Benefits)

in po želji tudi za

ŽIVLJENJSKO (Life Insurance)

Vam je na razpolago

HIBERNIAN SOCIETY

Družba je registrirana pod Friendly Societies Act of Victoria kot podporna katoliška organizacija, ki ne išče dobička. Je od oblasti priznana po National Health Act in morejo člani prejeti tudi vse vladne dodatke (Commonwealth Government Hospital and Medical Subsidies).

V Melbourne morete izpolniti prijavnico in plačevati tromesečne obroke v slovenski duhovniški pisarni. Tudi v Sydneyu Vam more dati vse informacije slovenski duhovnik.

**299 La Trobe Street,
MELBOURNE, Vic. 3000
Tel. 67-7345**

IZPOLNJEVANKA

(Sr. Miriam)

1. — A R —
2. — I S — — — —
3. — L B — — — —
4. — O V — — — —
5. — H R — — — —
6. — P E — — — V — — — —
7. — I N — — — —
8. — K R — — — —
9. — N E — — S — — —
10. — M P — — — —
11. — E G — — — —
12. — K C — — — —
13. — O M — — — —
14. — B R — — — —
15. — R A — — — —
16. — O T — — — —
17. — N U — — — —
18. — A P — — — —

1. eden izmed planetov; 2. stelo hranimo v njem; 3. ena balkanskih držav; 4. končati; 5. postati nezmožen hoje; 6. razvajenček, crkljivček; 7. črna tekočina; 8. ličinka trakulje; 9. grška boginja spomina, mati muz; 10. veznik; 11. ketišče, vir; 12. izpuščaj, lišaj; 13. znano rimsko mesto pod Vezuvom; 14. reber, pobočje; 15. telovadno orodje; 16. okrogla stavba; 17. pomanjševalnica za Ano; 18. zakon, postava.

Če se ti posreči najti prave besede, ti bosta prva in četrta vrsta od vrha navzdol povedali lep in pomenljiv švedski pregovor. Obilo sreče! Žreb bo določil nagrajenca 1. julija.

IZ LJUBLJANSKEGA "PAVLIHA":

- Polovico življenja porabimo, da bi obvladali teorijo, drugo polovico pa, da ugotovljamo, kako se teorija ne sklada s prakso.
- Poslanstvo poslanca lahko postane kaj kmalu — poslanstvo.
- Dokazali smo, da je ljudem lažje napolniti ušesa kot usta.
- V imenu narodnega zdravja predpišimo gostincem, da v vino lahko mešajo samo **zdravo** vodo!

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK
Vam z veseljem nudi

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

**32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165
N.S.W.**

TELEFON: 72-1583

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

NORTH MELBOURNE,
189 Boundary Road, 329 6144
MALVERN,
1382 High Street, 50 4720
SPRINGVALE-DANDENONG,
505 Princes Highway, Noble Park, 546 7860
MENTONE,
3 Station Street, 93 2460
FRANKSTON,
232 Cranbourne Road, 781 2115
NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA



VAŠA PRVA TURISTIČNA AGENCIJA

*Vam more nuditi odlične ugodnosti in najnižje cene
za vse vrste potovanj, za skupinska potovanja pa še
posebne popuste.*

- * Kdor želi, more za potovanje v Jugoslavijo in nazaj izbrati
- * Na izbiro so seveda tudi druge zračne in morske linije za potovanje kamor koli po svetu.
- * Dokumente za Vaše potovanje in dokumente za prihod Vaših rojakov v Avstralijo urejamo brezplačno.



MELBOURNE — BEOGRAD — MELBOURNE

all tudi samo na eno stran

MELBOURNE — RIM — LJUBLJANA — ZAGREB

POTOVANJE OKROG SVETA SAMO \$718.10

(Melbourne — Amerika — Jugoslavija — Melbourne)

POSLUŽUJTE SE VAŠE POTNIŠKE AGENCIJE



PUTNIK

72 Smith Street, COLLINGWOOD, Melbourne

POSLUJEMO VSAK DAN, TUDI OB SOBOTAH, OD 9. — 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich in I. Adamič

Nameravate potovati skozi Italijo in obiskati RIM?

V RIMU sta Vam po zmernih cenah na razpolago dva slovenska hotela:

Hotel BLED

IN

Hotel DANIELA

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00184 — ROMA (Tel. 777102 in 7579941)

Via L. Luzzatti, 31

00185 — ROMA (Tel. 750587 in 771051)

Lastnik: Vinko Levstik

Zmogljivost: 85 sob, 150 ležišč. Vse sobe imajo lastno kopalnico, telefon in ostale moderne udobnosti. Postreženi boste v novi slovenski restavraciji. Osebjje je pretežno slovensko. Počutili se boste res domače.

DOBRODOŠLI!



PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE
ALI PISITE:

TURISTIČNA AGENCIJA

Theodore Travel Service P/L

66 Oxford St., (Darlinghurst), Sydney, 2010.

Tel.: 33-4155, A.H. 32-4806



● mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb

● pri nas dobite najcenejše možne vozne karte



*Bavite se izključno z opolnomočeno in registrirano
agencijo, katera objavlja veliki Q za Qantas*

V uradu:
RATKO OLIP

PODRUŽNICE:

SYDNEY

241 Elizabeth St., Tel. 265-778, 26-5940, A.H. 32-4806

BLACKTOWN

6 Campbell St., Tel. 622-7336, A.H. 32-4806.

PENRITH

498 High St., Tel. (047) 31-3588, A.H. 32-4806

CAMPBELLTOWN 172 Queen St., Tel. (046) 25-5927, A.H. 32-4806



EMONA ENTERPRISES

P.O. BOX 188, COOGEE, N.S.W., 2034

Tel. 399 9061

JELENA in ALFRED BREŽNJAK

Nudimo Vam najnovejše SLOVENSKE PLOŠČE in KASETE ter KNJIGE vseh slovenskih založb. Delni seznam plošč in kaset je bil objavljen v zadnjih dveh številkah MISL. Pišite nam, pa Vam bomo postregli s popolnim seznamom naše bogate zaloge.

Če živite v Sydneyu so Vam plošče in vse drugo na razpolago tudi pri sestri Miriam, Slovenski Center sv. Rafaela, 311 Merrylands Road, Merrylands.

Izrežite in pošljite

EMONA ENTERPRISES, P.O. Box 188, Coogee, N.S.W., 2034

Prosim pošljite mi seznam in cenik plošč ☐ kaset ☐ knjig ☐
(Označite kvadratek)

Naročam plošče:

Naročam kasete:

Prilagam ček, money order za vsoto

Ime in priimek

Polni naslov

Država

Postcode